DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXIII Kaina 35 c. ANTRADIENIS – TUESDAY, KOVAS – MARCH 3, 1992 Nr. 43

Atvyko arkivyskupas Audrys Bačkis

Pirmadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius. Kovo 3 d. (Elta) – Vasario 29 dieną lėktuvu iš Kopenhagos į Lietuvos sostinę atvyko Šventojo Sosto paskirtas Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis. Vilniaus aerouoste arkivyskupą Audrį Juozą Bačkį sutiko Lietuvos vyskupai, užsienio reikalų ministerijos atstovai, taip pat iš Amerikos atvykęs vyriausiasis užsienyje gyvenančių lietuvių vyskupas, JAV katalikų bažnyčios vyskupų konferencijos narys Paulius Baltakis ir lietuvių dvasininkai iš Romos.

Arkivyskupo metropolito Audrio Juozo Bačkio iškilmingas ingresas į Vilniaus arkikatedrą baziliką įvyks kovo 3 dieną, antradienį, 12 valandą.

Raketos iš Mickūnų išveežtos, bet tebėra Lietuvoje

Vasario 28 dieną Krašto apsaugos ministerijoje pasirašytas buvusios sovietų kariuomenės dalinio, kuris iki šiol buvo dislokuotas Mickūnuose ir kuris šią savaitę turėtų palikti Lietuvą, inspekcijos baigiamasis aktas. Ministerijos pareigūnai ir ekspertai patikrino ekologinę ir sanitarinę-epidemiologinę teritorijos būklę, pastatus ir inžinerijos įrengimus.

Pasak Krašto apsaugos ministro pavaduotojo Jono Gečo, kariškiai paliko gana liūdną vaizdą. Iškirsta nemažai medžių, prilaistyta benzino ir tepalų, suverstos krūvos šiukšlių. Visa tai užfiksuota akte.

Tačiau karinio dalinio teritorija dar neatiduota, nes jo vadai neturi tam įgaliojimų. Tikriausiai juos atsiveš šiandien į Vilnių atvykstantys šiaurės vakarų kariuomenės grupės karininkai su grupės vadu generolu pulkininku Valerijum Mironovu.

Raketinio diviziono technika – pačios moderniausios raketos ir vilkikai – šią savaitę pergabenti į Visorius šalia Vilniaus. Tiesa, tai padaryta beveik slapta, nesilaikant abipusiškai sutartų datų, apie technikos judėjimą neinformuojant nei Krašto apsaugos ministerijos, nei policijos pareigūnų. Vis dėlto kovo 3-osios ryte karinė technika iš Visorių turėtų pajudėti šiaurės vakarų kryptimi ir visiems laikams palikti Lietuvos teritoriją.

Vytautas Landsbergis sugrįžo

Kovo 1 d. į Lietuvą sugrįžo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Su trijų dienų vizitu jis lankėsi Monake ir Vokietijoje.

Monake Vytautas Landsbergis dalyvavo ir pasakė kalbą taikos akademijos 21-ojoje sesijoje „Nauji Europos saugumo duomenys", jis taip pat susitiko su kunigaikščiu Rainier, su kuriuo buvo aptartos ekonomikos ir turizmo plėtojimo Lietuvoje perspektyvos.

Bonoje Vytautas Landsbergis susitiko su Vokietijos prezidentu Richard von Weizaeker, užsienio reikalų ministru Hans-Dietrich Gensher, kitais politikais, dalyvavo Lietuvos ir Vokietijos sutarties dėl kapitalo investicijų pasirašymo ceremonijoje.

Bundestago deputatų viešnagė

Viešnagę Lietuvoje baigė Vokietijos bundestago frakcijos darbo grupė gynybos politikos klausimais. Jai vadovavo šios grupės pirmininkas Berndas Vilsas.

Vokietijos parlamentarai susitiko su Aukščiausiosios Tarybos krašto apsaugos ir vidaus reikalų, taip pat užsienio reikalų komisijų nariais, domėjosi Lietuvos saugumo užtikrinimo klausimais. Svečiai buvo supažindinti su krašto apsaugos koncepcija ir kuriama krašto apsaugos sistema. Pabrėžta, kad dabar didžiausia problema – Rusijos jurisdikcijai priklausiančios kariuomenės išvedimo terminai.

Paminėtos gimimo metinės

Kauno miesto visuomenė paminėjo buvusio Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro, Kauno miesto Garbės piliečio Juozo Urbšio gimimo 96-ąsias metines.

V. Putvinskio gatvės name 54, kuriame jis praleido paskutines savo gyvenimo dienas, atidarytas Juozo Urbšio memorialinis kambarys. Čia surinktos garbingo lietuvių tautos sūnaus knygos, fotografijos, asmeniniai daiktai. Tikimasi kad memorialinis kambarys taps Juozo Urbšio muziejumi.

Namo kiemelyje žymaus mūsų tautiečio atminimui pastatytas lietuviškas kryžius. Jį iš medžio išskobė buvusio ministro sūnėnas Aloyzas Urbšys.

Kelias į užsienio rinką

Pirmą savo gaminių partiją į Kanadą išsiuntė Klaipėdos valstybinis kojinių fabrikas. Paketuose – 68 tūkstančiai porų vyriškų puskojinių, numegztų iš grynos medvilnės ir medvilninių bei sintetinių verpalų mišinio.

Pagal neseniai sudarytą kontraktą su „Rosizeil Importing" kompanija klaipėdiečiai šios šalies vartotojams patieks 100 tūkstančių porų puskojinių.

Fabriko vadovai ir specialistai uoliai ieško gaminių pirkėjų ir kitose užsienio šalyse. Jie veda derybas su švedų, vokiečių ir prancūzų firmomis, ketinančiomis tiekti Klaipėdos kojinių gamintojams vakarietiškas žaliavas, chemines medžiagas, įrengimų detales. Pirmieji gaminių pavyzdžiai, išsiųsti į Prancūziją, pateko į reklamuojamų prekių katalogą.

Žemaičių kultūros centras Kaune

Kaune įkurtas Žemaičių kultūros centras. Ši bendrija vienija Kaune gyvenančius žemaičius, pasiryžusius dirbti Lietuvos nepriklausomybės labui, kelti Žemaitijos žmonių tautinę sąmonę, skiepyti jaunimui meilę gimtajam kraštui, atgaivinti ir propaguoti žemaičių papročius, tautodailę, puoselėti žemaičių tarmes.

Lietuvos svečiai – amerikiečių žurnalistai

Lietuvoje viešėjo Tarptautinio masinės informacijos priemonių fondo atstovai F. Miles ir L. Stevenson. Svečiai iš JAV pravedė dviejų dienų seminarą Lietuvos žurnalistų sąjungoje, apsilankė laikraščių redakcijose, domėjosi laikraščių leidimo sąlygomis. Kalbėta apie galimybes ateityje plačiau bendradarbiauti su fondu, kuris kaip tik ir įkurtas Centrinės bei Rytų Europos šalių masinės informacijos priemonėms remti.

Arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis šiandien įžengia į istorinę lietuvių tautos arkikatedrą-baziliką, kaip Vilniaus vyskupas.

Lietuvos ir Rusijos bendras raštas JT Saugumo Tarybai

New Yorkas, 1992 vasario 19. – Lietuvos, Latvijos ir Rusijos ambasadoriai Jungtinėse Tautose vasario 13 d. New Yorke pasirašė bendrus pareiškimus kariuomenės išvedimo klausimu, praneša Lietuvos Misija Jungtinėse Tautose. Šie pareiškimai, signatarams prašant, vasario 14 d. buvo paskleisti kaip oficialūs Saugumo Tarybos dokumentai.

Prisimindami 1991 gruodžio mėn. 13 d. skleistą dokumentą, kuriuo Baltijos atstovai Jungtinėse Tautose perspėjo Saugumo Tarybą dėl pavojingos padėties, egzistuojant galimybei, kad buvusi Sąjunga nebegalės toliau valdyti savo kariuomenės, dislokuotos Baltijos valstybėse, veiksmų, šiuo naujuoju kreipimusi buvo norima paskelbti, kad prasidėjo derybos kariuomenės išvedimo klausimu.

Ambasadorių pranešimas

Lydraštyje adresuotame Generaliniam sekretoriui Boutros-Ghali, Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis ir Rusijos Federacijos ambasadorius Yuli Vorontsov praneša, kad sausio 31 d. Vilniuje įvyko Lietuvos ir Rusijos delegacijų darbo susitikimas svarstyti buvusios SSR Sąjungos ginkluotųjų pajėgų dalių išvedimą iš Lietuvos. Prie jų lydraščio prijungtas Rusijos Federacijos ir Lietuvos Respublikos valstybinių delegacijų darbo susitikimo komunikatas rusų ir anglų kalbomis.

Apie Latvijos-Rusijos delegacijų susitikimą Rygoje, Latvijos ambasadorius Aivars Baumanis su Rusijos ambasadorium pasirašė analogišką dokumentą, kuris kaip ir Lietuvos-Rusijos komunikatas, vasario 14 d. buvo paskleistas per Saugumo Tarybos tarptautinį tinklą.

Rusijos ambasadorius Vorontsov sveikino šią Lietuvos iniciatyvą, pridurdamas, kad tai bus įrodymas, jog Lietuva, Latvija ir Rusija eina konstruktyvaus dialogo keliu siekiant šį jautrų klausimą išspręsti. Pusvalandį trukęs draugiškas susitikimas įvyko buvusios SSR Sąjungos Misijos, dabar Rusijos Federacijos, Baltarusijos ir Ukrainos patalpose.

TRUMPAI IŠ VISUR

– **Į arkiv. metropolito Audrio J. Bačkio** ingreso iškilmes, kurios yra kovo 3 d. Vilniuje, išvyko iš Romos Marijonų generalinis vyresnysis kun. Donaldas Petraitis, prelatai A. Bartkus, K. Dabrovolskis, L. Tulaba, o iš JAV, be vysk. P. Baltakio, dar prel. V. Balčiūnas. Taip pat PLB pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas Bendruomenės vardu pasiuntė sveikinimo telegramą.

– **Vatikanas** žada balandžio mėnesį nuspręsti, ar popiežius Jonas Paulius II lankysis Seattle, Denver, Buffalo, Chicago arba Minneapolis – St. Paul miestuose, kai bus Pasaulio jaunimo diena. Amerikoje esama maždaug 57 milijonai katalikų.

– **Jungtinių Tautų** Saugumo taryba nutarė pasiųsti 22,000 kareivių, į Kambodiją, kad palaikytų taiką tarp tenykščių žmonių grupių, kovojančių už komunistines ir demokratines idėjas. Tai didžiausios pajėgos, kurios buvo siunčiamos bet kada į kitus kraštus.

– **Žemės ūkio** departamentas praneša, jog gruodžio mėnesį buvo 24.85 milijonai žmonių, kurie gavo maisto korteles. Floridos valstijoje yra daugiausia žmonių, kurie naudojasi maisto kortelėmis. Illinois valstijoje yra 1,161,362 asmenys, gauną maisto korteles.

– **Lenkijos** vyriausybė paskelbė, jog susitarta, kad General Motors korporacija statys 75 milijonų dolerių vertės automobilių Opel suplanuotų mašinų fabriką netoli Varšuvos, vieną didžiausių investavimų iš Amerikos bet kokioje Rytų Europos šalyje.

– **Argentinos** vyriausybė, kuri leido peržiūrėti nacių karo nusikaltėlių archyvinę medžiagą, paragino ir kitus Lotynų Amerikos kraštus padaryti tą patį. Argentina taip pat pažadėjo įsteigti ryšių įstaigą bendradarbiavimui su Wiesenthalio Centru Los Angeles mieste, kuris vis dar ieško nusikaltėlių. Įtariamieji buvę naciai bus areštuoti ir sulaikyti, kol bus ištirta jų byla, rašo „Sentinel" laikraštis.

– **Serbijos** prezidentas Slobodan Milosevic pareiškė, jog nebesipriešina 14,000 Jungtinių Tautų dalinių atvykimui, „kad būtų pradėta taikingai spręsti Jugoslavijos krizę".

Vokietija ragina Rusiją įsteigti vokiečių respubliką

Berlynas. – Vokiečių žinių agentūra praneša, jog Vokietijos vyriausybė spaudžia Rusiją atstatyti autonominę respubliką dviem milijonams vokiečių, kad sulaikytų jų palikonių išvykimą į Vokietiją, kurie atvyko į Rusiją pirmą kartą maždaug prieš 200 metų.

Vokiečių oficialūs asmenys sako, jog sudaryta bendra rusų vokiečių komisija svarstė Maskvoje šiuos klausimus, kai Bonos vyriausybė reikalavo atstatyti tokią respubliką „tradiciniame vokiečių regione ir pradėti pasitarimus šio tikslo įgyvendinimui".

Gruodžio mėnesį buvo išleistas stiprus pareiškimas tuo reikalu, kai Bonoje vokiečių oficialūs pareigūnai ir vadinamojo Volgos regiono vokiečių atstovai vedė pasitarimus. Rusijos prez. B. Jelcinas yra prašomas vykdyti pažadą, duotą Vokietijos kancleriui Helmut Kohl, kai jis vizitavo Boną, kad būtų nustatytos vokiečių respublikos sienos prezidentiniu dekretu. Tie reikalai, kurių detalės tada nebuvo aptariamos, kai buvo sprendžiami užsienio politikos klausimai, ryšium su buvusiomis sovietų respublikomis, šiuo metu keliami iš naujo. Jie betgi spaudžia Jelciną tuo metu, kai jis turi milžiniškų sunkumų respublikos ekonominėje srityje.

Vokietijos pažadai

1989 metų gyventojų surašyme pasisakė maždaug du milijonai žmonių, kad jie yra vokiečių tautybės. Pagal vokiečių įstatymus, jie turi automatiškai teisę būti piliečiais, nors daugelis jų jau nebekalba vokiškai. Autonominės respublikos įsteigimas sulaikytų jų išvažiavimą į Vokietiją. Vidaus reikalų ministerija savo išleistame pareiškime rašo, jog pažada ekonominę savo pagalbą atstatyti vokiečių miestelius ir mažas prekybos įmones pagal vokiečių tradicijas. Vokiečiai visą laiką daugiausia iš visų tautybių turėjo įtakos Rusijai. Nuo Petro Didžiojo laikų rusai vis laikėsi vokiečių technologijos, tūkstančiai jų dalyvavo Rusijos imperijos plėtime. Autonominė Volgos vokiečių respublika buvo įsteigta 1924 m. Daugel jų buvo kilę iš tų vokiečių, kurie 1760 m. apsigyveno prie Volgos krantų, netoli Saratovo miesto.

Vokiečių respublikos sienų klausimas

Vokiečių respublika buvo Stalino įsakymu panaikinta 1941 m., kai Hitleris užpuolė Sovietų Sąjungą. Maždaug 400,000 vokiečių buvo deportuoti į Sibirą. Vokietijos Užsienio reikalų ministerijos atstovas sako, jog atstatyti respubliką buvo susitarta anksčiau ir tai yra įrašyta į bendradarbiavimo sutartį, kurią Maskva ir Bona pasirašė praėjusiais metais. Tačiau susidarė sunkumų dėl tos respublikos sienų nustatymo. Vokiečiai nori senųjų teritorijų, tačiau Jelcinas yra spaudžiamas tų rusų, kurie buvo apgyvendinti vokiečių vietoje, to nedaryti ir palikti juos ten gyventi. Bona yra paskyrusi 130 milijonų dolerių vokiečiams įsikurti, ypač pastatyti ligoninėms ir mokykloms ir padėti vesti laisvo verslo prekybas. Tačiau laukia, kol Jelcinas galės tą klausimą palankiai jiems išrišti. Kancleris pažadėjo dar daugiau pinigų jų įsikūrimui vėl tame Volgos ragione.

– **Amerikos** katalikai dovanojo daugiau kaip šešis milijonus dolerių pirmaisiais metais sustiprinti Katalikų Bažnyčios veiklai buvusiose Sovietų respublikose. Šį fondą administruoja speciali Amerikos vyskupų suorganizuota įstaiga, kuriai vadovauja kun. Jurgis Šarauskas.

– **Los Angeles** mieste Wiesenthalio Centras prašo, kad Vatikanas leistų viešai naudotis tais archyvais, kuriuose gali būti medžiagos, liečiančios nacių karo meto nusikaltimus. Rabinas Marvin Hier raštu kreipėsi į Vatikano valstybės sekretorių kardinolą Angelo Sodano tuo reikalu.

Vilniuje vasario 18 d. Lietuvos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis, antras kairėje, priėmė Lietuvos krikščioniškųjų tikybų atstovus – Evangelikų liuteronų bažnyčios vyskupą J. Kalvaną iš Tauragės, Reformatų konsistorijos pirmininką R. Morą iš Biržų, Mažosios Lietuvos bendrijos pirmininką V. Petraitį ir Sinodo pirmininką J. Kairevičių. Aptartos kai kurios problemos ryšium su tikinčiųjų bendrijų atsikūrimu. Vyskupas J. Kalvanas padėkojo už dėmesį tikinčiųjų reikalams.

Premjero pozicija

Vilnius. Vasario 21. (Elta) – Taip vadinasi viena iš Lietuvos TV ketvirtadienio vakaro laidų. Šį ketvirtadienį buvo transliuojamas premjero Gedimino Vagnoriaus spaudos konferencijos vaizdo įrašas. Premjeras pasakė, kad vyriausybė dabar įgyvendina antrąjį ekonomikos reformos etapą – stabilizuoja rinką. Pagaliau įsigalios piniginiai svertai, tačiau kai kurias kainas dar teks kelioms savaitėms įšaldyti – kol pagerės bankų veikla. Parlamente pradėtas svarstyti šių metų biudžetas, premjero žodžiais, atspindi ekonominės reformos bruožus. Jis bus 30-40 procentų mažesnis už Lietuvos poreikius. Sumažėjus įplaukoms, kai kurių socialinių programų laikinai teks atsisakyti.

KALENDORIUS

Kovo 3 d.: Užgavėnės. Ticijanas, Kunigunda, Nonita, Uosis, Tulė.

Kovo 4 d.: Pelenų diena. Šv. Kazimieras, Alicija, Daina, Daugvydas, Vaclovas,, Virda.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:42, leidžiasi 5:42. Temperatūra dieną 54 l., naktį 39 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

STROKĄ PRANAŠAUJANTYS ŽENKLAI (2)

Būdingi kūno ir proto pakitimai — ženklai nurodo prisiartinantį vienos kūno pusės paralyžių — stroką. Pajutęs tuos ženklus, žinok, kad artinasi katastrofa ir lėkte lėk pas gydytoją, kad šis imtųsi atsakančios veiklos. Žinoma, išmintingasis jau dabar taip gyvena ir yra nusiteikęs, kad tokios katastrofos išvengtų; išmintingajam nereikia laukti stroką perspėjančių ženklų: jis juos gena už jūrelių, už marelių, laiku tvarkydamas visus savo kampus, kad strokui nebūtų jokios užuovėjos pasislėpti.

Suprantama, kad negana vien žinoti, besiartinančios katastrofos ženklus, reikia ir veikti atsakančiai, o geriausiai elgsis tas mūsiškis, kuris užbėgs tokiai nelaimei už akių.

Strokas tai nėra uraganas, kurio negalime išvengti, sukontroliuoti. Stroko galima išvengti taip pat, kap galima apsisaugoti nuo girtavimo sukelto kepenų sunykimo per blaivystę. Užtai pradėkime jau dabar, dar šiandien, dar šiuo momentu nusiteikti tikrai, nesugadintai lietuviškai elgtis; tokį nusiteikimą paverskime gyvu darbu — ir strokas bus pas lietuvį tik muziejuje; jis liks sena atgyvena, kaip dabar kad muziejiniu yra virtęs maras. O jis kadaise kirto žmones taip, kaip šiandien panašiai senesniuosius žudo strokas. Milijonai, kurie nekrito po stroko giltinės dalgiu, nuo jo gyvi kenčia.

Dabar mūsų sveikata yra tokia, kokiai mes rengėmės praeityje. Niekada nepamirškime gyvenimiškos tiesos: pažinus artėjančio stroko ženklus ir imantis atsakančios veiklos (nors ir labai pavėluotai), jei jo ir neišvengsime, tai nors aplaužysime jo ragus, kad jis mus ne taip sužalotų.

Artėjančio stroko ženklai

Štai tie šeši ateinančio stroko pranašai;

1. Staigus akies ar akių aptemimas — sumenkusi rega.
2. Staigus veido aptirpimas, pasilpimas ar paralyžius; rankos ar kojos paralyžius, atsiradęs vienoje ar abejose kūno pusėse.
3. Sunkumas kalbėti ar suprasti.
4. Svaigulys, lygsvaros netekimas bei pargriuvimas dėl neišaiškintos priežasties.
5. Sunkumas ryti.
6. Staigus stiprus galvos skausmas bei pakitimas jau anksčiau turimo galvos skausmo dėl neaiškios priežasties.

Tie šeši artėjančio stroko ženklai gali atsirasti pavieniui ar kartu joje ir visi jie esti laikinai: besitęsią tik kelias minutes ar valandas, taip, kad atrodo, jog viskas praėjo per 24 valandas.

Didžiausia žmonių daroma klaida

Čia ir esti mūsiškių ir visų kitų daroma didelė klaida: „užmigimas ant laurų" — nesirūpinimas stroko išvengimu, nepaisymas jo ženklų ir nieko nedarymas katastrofai išvengti ar ją sumažinti.

Daugiau nė vienas mūsiškis neturėtų būti tiek paikas, kad nesigelbėtų nuo tikrai sunkios nelaimės — nuo baisesnės sunkenybės už gaisrą, nes greitai ateisiantis strokas tokiam apsileidėliui tikrai uždės sunkią naštą; kartais ta našta galės būti taip sunki, kad toks apsileidėlis ims pavydėti mirusiems! Pats laikas mums nebūti paikais: stokime į kovą su savo apsileidimais ir pradėkime tikrai pavyzdingo lietuvio gyvenimą! Gana mums vergauti persivalgymui, persigerimui, tingėjimui, reikia tarnauti žmogui ir Dievui.

Mus klaidina praeinantieji visi minėti stroko ženklai. Kai jie praeina, manome, kad viskas yra tvarkoje. O iš tikro taip nėra. Tokį praeinantį vieną epizodą ar jų kelis medicina vadina praeinančia smegenų mažakraujyste (transient ischemic attack – TIA). Dar kitaip tas pats vadinama mažu stroku (mini stroke). Tokią praeinančią negerovę sukelia trumpalaikis kraujo tekėjimo sutrukdymas smegenyse. Kadangi tokia ataka yra laikina ir kraujotaka greitai atsistato į normalią, lengva žmogui nekreipt dėmesio į ją ir manyti, kad sunkenybė dingo. Iš tikrųjų tai yra tik povandeninio ledyno kyšanti viršūnė, tas vienas ar kitas perspėjantis ženklas, kad strokas ateina.

Todėl yra labai pavojinga nusiteikti, kad viskas praėjo po trumpo akių aptemimo ar susvirduliavimo, nes jau sutrikusi smegenyse kraujotaka gali blogėti. Todėl, kad ir kaip nenorėtum, turi kreiptis pas savo gydytoją, o neturėdamas jo, eik ligoninėn, nedelsdamas nė minutės. Būtinai turi gultis ligoninėn nuodugniems ištyrimams kaip toli yra pažengusi sklerozė smegenyse ar kaklo arterijose.

Niekada nė vienas lietuvis neturėtų apsileisti jau aplei stoje ligoje. Tas praeinantis smegenų negerumas tegul saugo mus nuo didesnio sužalojimo, kurio tikrai susilauks tas, kuris greitai ir teisingai nedarys to, kas reikia. Tie minėti šeši ženklai yra tikro ir greit ateisiančio stroko pranašai.

Gydytojas ligoninėje atliks visą eilę tyrimų, kurie leis spręsti, kaip toli sklerozė smegenyse yra pažengusi. Patvirtinus diagnozę apie smegenų arterijų priskretimą, tuojau bus imamasi veiklos apsisaugoti nuo stroko.

Tad dabar jau aišku, kaip svarbu mūsiškiui išvengti stroko, rimtai, iš visų jėgų kovojant su skleroze, ypač su skleroze smegenys.

Nedarykite dar vienos klaidos: jei negalite tuojau pasimatyti su savo gydytoju, šaukitės kito, arba eikite tiesiai ligoninėn. Jei joje dirba Tamstos gydytojas — gerai, jei ne — tai apsiims Tamstą gydyti kitas — gelbėti Tamstą nuo tikro vargo, kuris Damoklo kardu kabo virš kiekvieno žmogaus turinčio minėtus stroko artėjimą nurodančius ženklus.

Saugokimės iš anksto — nelaukime ženklų

Kiekvienos ligos, įskaitant ir stroką, prišaukėjai (risk factors) turi daugeriopą neigiamą įtaką sveikatai. Jie gali būti aplinkoje, jie gali būti žmogaus nesveiki įpročiai, persirgtos ligos ir įgimtos negerovės. Kai žmogus jų daug turi, jis linksta susirgti. Kai kurie stroko prišaukėjai nepriklauso nuo žmogaus pastangų — tai jo amžius, lytis, rasė, asmens ar šeimos turėtas strokas bei jo mediciniškas stovis ir cukraligė, kuri yra dažnai paveldima. Bet jie netampa lemiantys pas lietuvį, kuris pažaboja nuo jo elgsenos priklausančius stroko prišaukėjus stipriausiomis kamanomis.

Štai tie septyni stroko prišaukėjai, kuriuos išmintingas žmogus gali pažaboti.

1. Pakeltas kraujospūdis — hipertensija.
2. Per riebus kraujas cholesteroliu.
3. Širdies susirgimas.
4. Rūkymas.
5. Girtavimas.
6. Nutukimas nuo persivalgymo.
7. Prieš pastojimą imamos tabletės, ypač turint per 35 metų.

Dar čia prisideda viena galima stroko priežastis — chirurginė: Valant priskretusią kaklo arteriją (carotid-endarterectomy).

Suviršinkime visi šias mediciniškas mintis apie stroką labai gerai, kad galėtume kitą kartą savintis mintis apie stroko prišaukėjų išvijimą lauk iš savo kiemo.

NEAPSAKOMAS APSILEIDIMAS

Klausimas. Turiu kraujuje cholesterolio 253 ir cukraus 148. Kas man daryti?

Atsakymas. Eik ir pasikark. Pirm negu stroką gavęs ar širdies atakos susilaukęs, žmoną iš proto išvarysi, jei po tiek pakartotino „kas daryti?" tokiu atveju rašymo, vis vien dar atsiranda protingas, bet išmintingumo neturintis mūsiškis, net inteligentas. „Draugo" skaitytojai yra gana kantrūs, bet jie pradės šį skyrių akmenimis apmėtyti už pernelyg dažnai kartojamą mediciniška tiesą. Tamstai reikia savais nusiteikimais iš padebesų nusileisti ant žemės ir imti rimtai į savo sveikatos reikalus žiūrėti bei atsakančia veikla užsiimti.

Pirmiausia, pradėk visu 100% vykdyti Alvudo dietos pirmą tarpsnį tol, kol cholesterolis nukris iki žemiau 200 mg %. Tada antras tos dietos tarpsnis padės suliesinti kraują iki apie 130. Ir tik tada galėsi kviesti kaimynus į savo širdies ir smegenų išgelbėjimo proga užkandžius, kur juos vaišinsi ir pats valgysi vištienos krūtinę ir kalakutienos baltą mėsą. Ne anksčiau! Nes tuomet būtų vėl pradėtas savo širdies ir smegenų išdavimas, kuo dabar Tamsta užsiimi.

RŪKAI — SAVE IR SAVO ŠEIMĄ ŽUDAI

Klausimas. Atvyko iš Lietuvos jaunas giminaitis ir mano nerūkančioje šeimoje rūko ir sakosi negalįs numesti šito nesveiko įpročio. Vyras mane iš namų varo, kam aš tokį giminaitį pasikviečiau. Kaip aš tokiam galiu padėti?

Atsakymas. Niekuo tol, kol pats nenutars mesti rūkęs. Gerai, kad dabar Lietuva neišleis į Ameriką neatsakingų jaunuolių. Jie galės atvykti čia mokytis, bet ne savus nesveikus įpročius demonstruoti ir tuomi save, savo globėjus varginti.

Niekada nevėlu mesti rūkius.

Štai pluoštas patarimų neapsišvietusiam išmintingajam giminaičiui ir visiems į jį panašiems.

Lengva pasakyti — sunku atsikratyti rūkymo, todėl nereikia pradėti! Paliovimas rūkius kiekvienam rūkoriui nėra lengvas, bet niekada nėra vėlu liautis rūkius. Net metų metais rūkę rūkoriai gali pagerinti savo sveikatą, jei likusiai sveikai plaučių daliai suteikiama galimybė atsigauti.

Kaip atsikratyti rūkymo?

Nutark kada mesi rūkęs; geriausiai už mėnesio. O dabar užsirašinėk, kada ir kur rūkai ir pradėk nutraukti įprastinius elgesius, kaip griebimąsi cigaretės kalbant telefonu ar vairuojant mašiną.

1. Padaryk, kad rūkyti būtų nepatogu: išeik nepatogion vieton, kaip garažas; jame laikyk peleninę, degiklį ir tik ten rūkyk.
2. Nelaikyk su savimi cigarečių.
3. Pirk tik vieną pokelį ir dažnai keisk cigarečių rūšį.
4. Laikyk cigaretę kitoje rankoje, negu iki šiol laikydavai rūkydamas.
5. Kasdien vis ilgėliau palauk prieš užsirūkydamas ar iš ryto ar po valgio.
6. Kai ateis numatyta diena mesti rūkymą, išmesk visas cigaretes, pelenines ir degiklius, net ir jei jie būtų paauksuoti.

Jei nori mesti rūkęs, venk rūkančiųjų suėjimų.

7. Venk būti tarp rūkorių, kaip kortų lošėjų, stikliuko išlenkėjų bei iš tuščio į kiaurą pilstytojų. Dauguma rūkorių nemeta rūkę, jei jie sau leidžia „tik vieną dūmą" užsitraukti.
8. Prašyk išmintingų šeimos narių, draugų ar giminių kasdieninės pagalbos telefonu ar gyvu žodžiu.
9. Persistatyk, kad esi nerūkorius ir taip galvok. Kiekvienas galime taip pasielgti.
10. Savu elgesiu auklėkime vaikus: darykime viską, kad jie turėtų naudingą jų polinkiams ir pajėgumui atsakantį užsiėmimą — kūrybinį; šalinkime — su žeme sulyginkime visokias blogo elgesio duobes, kaip žaidimų mašinas krautuvėse.

Iš anksto nusistatyk dieną, kurią visiškai mesi rūkęs.

Kas daryti, kai nerūkant nervai ir svoris kyla?

Tiesa, metus rūkyti kai kuriems žmonės pakyla svoris ir jie ima kiek nervuotis. Bet visa tai buvęs rūkorius gali sutvarkyti. Pradėk šitaip elgtis.

1. Pradėk pasivaikščioti ar kitaip darbuotis, užsiimti nervų atsipalaidavimu. Reikia užpildyti tuštumą, kuri atsirado, paliovus užsiimti su cigarete. Neužpildžius minėtos tuštumos kitokiu darbu, vargu kas gero išeis. Čia ir prieiname išmintingumo būtinumą.
2. Stropesnis darbavimasis sutirpdys susikaupusius kūne riebalus. Gimnastikuok savus plaučius retu, giliu po keletą kartą įkvėpimu, įsivaizduodamas, kad įkvepi gryną, plaučius gaivinantį orą, o ne plaučius erzinančias, juos nuodijančias — juos išplečiančias iki mirtino stovio tabako daleles.

O kaip su ta nikotinine kramtoma guma?

Kadangi ne visi protingieji turi pakankamai išmintingumo ir dėl to negali kaip „kirviu kertant" staiga mesti rūkę, jiems, šalia minėtos veiklos atsipalaiduojant nuo rūkymo ir paskatų iš šalies, gali padėti nikotino turinti kramtomoji guma. Bet tai tik trumpame, kritiškame laikotarpyje, vos metus rūkyti. Ji veikia maždaug, kaip vaikui čiulptukas. Panašiai talkina ir visokios kitos, dabar gausiai peršamos metančiam rūkyti priemonės. Tai tiems, kurie, kaip tas vos atvykęs iš Lietuvos jaunuolis tvirtina: „Aš rūkau ir niekaip negali mesti rūkęs..."

Tai savižudžio kalba. Tokių pilna Amerikoje. Jie nuo keliolikos metų savo amžiaus rūko ir 40-50 metų sulaukę ateina ligoninėn, negalėdami nuryti maisto dėl stemplėje atsiradusio per cigaretę prisišaukto vėžio. O kur dar plaučių vėžys, kur širdies atakos, kur smegenyse strokai, kur kojų nepanešimas! Kaip gali lietuviai Lietuvoje ginti Tėvynę, guldami po tankais — tai deimantiniai žmonės, o tu čia Amerikoje negali liautis nuodus rijęs, įkvėpęs bei gabalėlį ar laikyk už dantų, kol ji suminkštės ar burna ims diegti. Tada palauk ir vėl pradėk švelnai kramtyti.

Nikotino turinti kramtomoji guma padeda malšinti fizinius simptomus, kurie atsiranda metus rūkyti. Atsimintina, kad tą gumą ir kitas panašias priemonės reikia teisingai naudoti, būtent štai kaip:

1. Kramtomoji nikotininė guma nėra priemonė paliovimui rūkyti. Ji, kaip ir kitos panašios priemonės, naudotinos tik tada, kai visiškai nerūkai.
2. Jei kramtai saldžią gumą ar geri kavą, tikrą arbatą, alkoholinius gėrimus — palauk 15 minučių prieš pradėdamas kramtyti nikotininę gumą.
3. Nikotininė kramtomoji guma (nicotine gum) nėra paprasta guma. Ji turi būti kramtoma su pertraukomis per pusę valandos, labai pamažu ir labai atsargiai. Kai užeina noras rūkyti, kramtyk vieną gabalėlį ar laikyk už dantų, kol ji suminkštės ar burna ims diegti. Tada palauk ir vėl pradėk švelniai kramtyti.
4. Per 2-3 mėnesius mažink tokios gumos kramtymą. Kartais turint ją su savimi, buvęs rūkorius stipriau pasitikės savo ryžtu laikytis gero nutarimo.

Nė vienas neturėtume rūkyti, nes kitaip neišvengsime priešlaikinio savo sveikatos sunaikinimo. Rūkoriui nepadeda bet koks, kad ir geriausias bet kokios ligos, įskaitant ir stroką su širdies ataka, gydymas. Dabar, ne rytoj mūsiškis rūkorius turi ryžtis gyventi su vienu iš dviejų: su tabokiška giltine, ar džiaugsminga sveikata!

Skudurinė Onutė ir Molio Motiejukas

Kaunas. Vasario 21 d. (Elta) — Kaune atidarytas Vaikų literatūros muziejus — Maironio lietuvių literatūros muziejaus filialas. Mažieji skaitytojai čia galės susitikti su liaudies pasakų, pamėgtų vaikiškų knygų herojais, sužinoti įdomių dalykų apie jų autorius, apie iliustracijas kūrusius dailininkus. O su kai kuriais vaikų numylėtiniais, pavyzdžiui, Skudurine Onute, Molio Motiejuku ar septyniais nykštukais — galima ir pažaisti. Jie yra pasiūti specialiai šiam muziejui.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

OLANDAI NUPIRKO TALMAN

Didelė Chicagoje, Kedzie ir 55 gatvė, taupymo ir paskolų bendrovė pateko į finansinius sunkumus ir ją nupirko Olandų bankas.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.–7 v.v., antrd. 12:30–3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1–3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.–12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba **(1-312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ
CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. Ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: **708-857-8383**

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Teatras ir menas

LIETUVOS VARTAI Į PASAULĮ

Nereikia būti visą laiką mažiems bei nuskriaustiems ir stovėti prie tautų vieškelio, lyg našlaitei su atkišta kepure. Tauta, kuri prieš tankus dainuodama stovėjo ir juos sulaikė, verta, kad pasaulis ją iš arčiau pamatytų. Atvykstančius pasaulio dignitorius, kaip taisyklė, veža prie televizijos bokšto. Svečiams turėtų būti pabrėžiama, kad toje vietoje lietuviai savo kūnais sulaikė tankus ir kad toje vietoje žuvo „perestroika" ir prasidėjo imperijos byrėjimas. Reikia mokėti save išreklamuoti.

Lietuva dabar turi du objektus, kurie galėtų būti panaudoti kaip turistinė atrakcija. Būtent vieta, kur prasidėjo imperijos galas ir netoli Vilniaus esantis geografinis Europos centras. Vieną sykį nustokime būti Rytų Europos nuošaliu kraštu, bet būkime Europos centru. Kol patys save mažais ir pavargėliais laikysime, tai negalime tikėtis investuotojų su milijonais atskubant. Pavargėliui niekas milijonų neduoda, o iš gailesčio tik centus numeta.

Taip pat turime Vilniaus senamiestį, kurį reikia išsaugoti nesudarkytą, tokį, koks jis originaliai buvo. Tokį, kaip protėviai jį mums paliko. Sutvarkius viešbučius, panaikinus vagis ir pravedus propagandą, galima tikėtis turistų antplūdžio. Žinoma, norint turistus pastoviai turėti, negalima jų laikyti išnaudojimo objektais. Jeigu viskas gerai pavyks, tai ateinančių metų gegužės mėnesį Vilnius bus Europos kultūriniu centru. Europos ir net Amerikos spauda apie tai rašys, nes gegužės 9-23 dienomis Vilniuje įvyks tarptautinis teatrų festivalis. Šio festivalio idėjos pradininkas yra iš Chicagos Bernard Sahlins, „Second City" teatro ir Chicagos tarptautinių teatro festivalių organizuotojas. Jo dėka ir pastangomis Jaunimo teatras iš Vilniaus buvo pakviestas šiuose festivaliuose Amerikoje dalyvauti.

* * *

Jis labai vertina Lietuvos teatrus, ypač Jaunimo teatrą. O specialiai Eimuntą Nekrošių, Jaunimo teatro režisierių, kuris, jo manymu, yra vienas iš geriausių. Jis sako, kad Lietuva, turėdama tokį meninį pajėgumą, turi jį ir pasauliui parodyti. Nebus teatrai kviečiami iš kitų Pabaltijo valstybių ir bendrai iš buvusio sovietinio bloko. Su jais jau buvo beveik penkiasdešimt metų bendrauta, tad dabar reikia įsileisti šviežio oro. Vilniuje festivaliui bus panaudoti 4 teatrai ir visos tinkamos salės. „Tačiau tai nebus vien teatro entuziastų šventė. Visas Vilnius, o pirmiausia jo Senamiestis, taps LIFE (LIFE yra sudarytas iš Lithuanian Festival pirmųjų skiemenų — J.Ž.) širdimi: su gatvės muzikantų pasirodymais, palapinėmis — kavinėmis, LIFE specialiai planuota visų Vilniaus galerijų ir koncertų salių programa (LIFE Nr. 2)".

Numatyti pajėgiausi teatrai iš Skandinavijos kraštų, Britanijos, Prancūzijos, Italijos taip pat gal dalyvaus Lenkija ir Izraelis, o šiuo metu daroma atranka teatro iš JAV. Jau žinoma, kad dalyvaus bent 100 užsienio žurnalistų. Chicagoje yra susidaręs iš jaunesnės kartos lietuvių intelektualų ir profesionalų rėmimo komitetas, kuris organizuoja finansinę talką. Pačioje Lietuvoje irgi yra dosniai aukojama šiam reikalui. Įsijungia net įvairios užsienio firmos, kurios kelia koją į Lietuvos ekonomiką. Jeigu atrodytų, kad dabar tokiems dalykams, kaip teatrų festivalis dar nėra tinkamas laikas, tai labai aiškus atsakymas irgi ateina iš Vilniaus.

„Kartais atrodo, kad rytojaus nebebus. Bet gyvenimas ir pačiu sunkiausiu metu eina pirmyn. Mūsų menininkai kūrė ir pačiais nykiausiais laikais. Paradoksas — kultūra ir menas iki šiol geriausia Lietuvos prekė. Tačiau ir šviesiausiame kambaryje visada tamsiau nei už lango. Pasižvalgykim, kas už jo? Kai žvilgsnis atsimuš į horizontą, įsileiskime dienos šviesą vidun. Ir tada geriau pamatysim, kas mes tokie" — Eimuntas Nekrošius. Festivalis ir bus tas plačiai atvertas langas, per kurį įeis šviežio oro, ir per kurį Europa galės mus geriau pamatyti. Kuomet beveik visos išsilaisvinusios šalys stovi su atkištomis kepurėmis, Lietuva ir čia turi būti pirmoji, kuri ateina ne su ištiesta ranka, bet kaip lygiavertė kultūrinė partnerė.

* * *

Ir vėl pacituosiu festivalio rengėjų žodžius. „Nieko niekada nebūna ‚vėliau'. Gyvenimo džiaugsmo, kūrybos negalima atidėti laikams, kai bus daugiau mėsos ir šiltesni radiatoriai. Tai viena. O antra — jei mes galvosime, kad „bus dar blogiau", tai taip ir bus. Festivalį pradėjom planuoti, kai palaidojom sausio aukas. Bet jau tada galvojom — reikia įrodyti sau ir pasauliui, kad Lietuva ne tik didvyriškai žūstančiųjų šalis, ne tik vargšė giminaitė, tiesianti ranką į pasaulio turtinguosius. Kad nepriaugtų mūsų tautai kankinės vainikas, reikia įrodyti — jau dabar — kad ji gali būti kultūros ir kūrybos džiaugsmo nešėja" — Rūta Vanagaitė-Wyman. Mes, kurie dar jaunystėje dainavome: „Mes be Vilniaus nenurimsim", dabar turime prisidėti prie to, kad Vilnius taptų — vienu iš Europos kultūrinių centrų. Kad nebūtų klausiama, kas yra tas Vilnius, bet kad jis būtų pastoviai minimas, kaip naujų idėjų ir laisvės nešėjas. Juk praeityje jis yra turėjęs Šiaurės Atėnų vardą. Jis žymus ne tik savo architektūra, bet ir laisvos minties sąjūdžiais.

Jame buvo įvairios akademikų ir bajorų brolijos, skleidusios Prancūzų revoliucijos mintį. O Maskva to labai bijojo. Palyginant su praėjusių šimtmečių Maskva, kurioje žmogaus minties polėkiai buvo speigų sukaustyti, tai Vilniuje dvelkė pavasario vėjai. Tai ir buvo viena iš priežasčių Vilniaus universiteto uždarymui. Kadangi tai buvo laisvos minties židinys. Tad reikia sugrąžinti jam jo buvusį vardą, tegul ir vėl iš jo skleidžiasi žmogaus laisva ir nevaržoma mintis. Nes žmogaus mintis yra pati galingiausia jėga. O teatras yra viena tos apraiškos formų, kadangi teatrinis menas kalba tarptautine kalba, kuri yra visiems suprantama.

J. Ž.

Dievai teisingi — iš mūsų nuodėmių jie sukuria mums bausmės priemones.

W. Shakespeare

Šis pasaulis yra laiptai. Vieni jais kyla aukštyn, kiti — leidžiasi žemyn.

Šv. Bernardinas

RUSIJOJE PERTVARKOMA KARINĖ PRAMONĖ

Branduolinių ginklų specialistai gaus darbus V. Europoje ir JAV

AS. BS.

Sekantiems pasaulinių įvykių raidą, atrodo, kad JAV žinių tarnybos galėtų patenkinti naujausių pasikeitimų poreikius. Tačiau ar dėl redaktorių politikos ar dėl neapsižiūrėjimo ne visos svarbios naujienos pasiekia dienos šviesą.

Kaip išimtis gal būtų galima paminėti sausio 24 d. per CNN TV žinių tarnybą išplatintą naujieną, kad „apie 2,000 buvusios Sov. S-gos branduolinio ginklo specialistų gaus darbus V. Europoje ir Š. Amerikoje. Esą tai šie ginklavimosi pramonės ekspertai gaus darbus Vakarų pramonėje". Šios žinios komentatoriai dar pastebėjo, kad šiems asmenims nebus reikalo ieškoti darbo branduolinių ginklų įmonėse nei Libijoje, nei Irake ar Irane. Vakarų valstybių vyriausybių atstovai taip pat spėliojo, kad tokie ekspertai galėtų dirbti ne tik minėtuose kraštuose, bet ir Pakistane, Pietų Afrikoje ar Argentinoje. Mat minimi kraštai turi teritorinių ginčų su savo kaimynais ar rasinių problemų su savo piliečiais, o branduolinė bomba gali veikti kaip santūrumo priemonė, sprendžiant rimtas tarpusavio problemas.

Ukraina pardavinės ginklus

Viena iš buvusių Sov. Sąjungos respublikų, dabar nepriklausoma sandraugos valstybių Ukraina sausio 23 d. paskelbė per TV žinių tarnybą (NBC, 18:30 vak. laida), kad jos teritorijoje esantieji ginklai, kurie nebus reikalingi krašto būtiniems apsigynimo poreikiams, bus parduodami tiems varžovams, kurie mokės reikalaujamą atlyginimą. Į šios paskirties parduodamų „prekių" sąrašus taip pat įtraukti branduolinių ginklų užtaisai — plutonijus — kurį galima panaudoti taikingiems tikslams, kaip pvz. branduoline energija kūrenamoms elektrinėms.

Ukrainos krašto apsaugos ministeris pareiškė, kad šie ginklai parduodami todėl, kad Ukrainai reikia labai daug „kietos valiutos", už kurią galėtų įsigyti jiems reikalingus įrengimus savo taikos meto pramonei moderninti.

Rusijos karo pramonė neskuba

Mėnraštyje „World Monitor" 1992 m. sausio nr. telpa Boris Rumer straipsnis „Beating Swords Into... Refrigerators — Kardai perdirbami į ... šaldytuvus".

Straipsnis pradedamas anekdotu iš „Moscow News" dienraščio, kuriame rašoma, kad viename Volgos aukštupio raketų fabrike inžinieriai sugalvojo, jog raketų skystą kurą galima paversti į šampaną. Jį paragavus buvo nustatyta, kad šio fabriko išrastasis ‚šampanas' nėra blogesnis už prancūziškąjį..."

Šis pikantiškas juokas visuomenei turi priminti, kad pastaruoju metu buvusios Sov. Sąjungos ginklavimosi pramonė yra buvusi apverktinoje būklėje. 1991 m. rugpjūčio pučas šiai pramonei įšvirkštė kobros nuodų dozę. JAV žinovai yra apskaičiavę, kad sovietinė karinė pramonė taip pat gaminusi apie 60% įvairių mašinų išleidžiamų į rinką. Tuo būdu ir kariškoji ir civilinė buvusios labai tampriai surištos. Ginklavimosi pramonės visiškas sužlugdymas galėtų turėti toli siekiančių pasekmių visos buvusios imperijos ūkiniam atkutimui.

Buvusios Sovietų Sąjungos kariškos pramonės ir tyrinėjimo centrų vadovai puikiai supranta, kad pasikeitus „Centrui", jie turi rasti naujus kelius ir būdus, kad galėtų išsilaikyti. Rusijoje šiandien yra paplitęs posakis: „Skęstantysis turi pats išsigelbėti".

Siaurinant kariškos gamybos apimtį, daugelis įmonių sumažino gaminamų ginklų kiekį, lygiagrečiai gamindami namų apyvokos reikmenis. Taip trys Sverdlovsko karinės pramonės įmonės išstudijavo, kad krašte trūksta skalbimo mašinų. Buvo nutarta dalį tų įmonių gamybos nukreipti skalbimo mašinų produkcijai. Šie fabrikai sutarė pagaminti 120-150,000 skalbimo mašinų per metus ir paleisti šias mašinas į rinką.

Tačiau dėl „paslapties išlaikymo" šių trijų įmonių vadovybės nepasistengė sužinoti ir pasitikrinti su Sverdlovske esančia „Uralmarš civilinio sektoriaus skalbimo mašinų gamintoju: pastaroji įmonė per metus pagamindavusi 500,000 skalbimo mašinų.

Ir atsitiko taip, kad šio modelio skalbimo mašinų buvo per daug prigaminta! Turint galvoje labai prastą ir nepatikimą sovietinį transportą, daugelis pagamintų mašinų negalėjo pasiekti vartotojo namų.

Užsienio dalininkai

Daugeliui buvusių sovietinių didžiųjų aviacijos įmonių, sumažinus 1992 metų numatytą biudžetą ir darbus, gresia bankroto pavojus.

Yra žinoma, kad Sov. Sąjunga gamino du didžiausius ir pajėgiausius lėktuvus: transporto lėktuvą AN - 225 ir helikopterį MI-26. Tikima, kad su amerikiečių šios srities įmonėmis yra parengti projektai šiuos lėktuvus gaminti pasaulio rinkai. Taip pat ir Suchoj-Gulfstream biznio reikalams numatyto sprausminio lėktuvo susitarimas yra plačiai pagarsintas, nors paskutinis žodis šiame susitarime dar nėra ištartas. Bet Rusijos aviacijos viceministeris A. Garščenko teigia, kad JAV, Anglijos ir Japonijos korporacijų vadovai yra numatę sudaryti „kietosios" valiutos fondą ir pakeisti buvusios sovietinės aviacijos pobūdį.

Sėkmė surasti reikalingus dalininkus sovietinių įmonių direktoriams priklauso nuo jų sugebėjimų įtikinti užsieniečius, kad jų idėjų įgyvendinimas ateityje atneš gražų pelną. Šiuo metu beveik visi karo pramonei dirbusieji fabrikai ieško užsieniečių, kurie sutiktų investuoti savo kapitalą ir modernizuoti Rusijoje esančias įmones. Už tokį prisidėjimą siūloma daug lengvatų, o svarbiausia užsieniečiai galėtų sužinoti tas paslaptis, kurios jau pusę šimtmečio gaubė viską, kas buvo dirbama Vakarų pavergimui.

Paslapčių siena pašalinta

Štai įdomus atvejis. Viena stambi ir specialios paskirties laivų statybos ir tyrinėjimų b-vė yra reikalinga užsienio kapitalo. Ši b-vė specializavosi virš vandens plaukiančių laivų ištobulinimu. Jos vadovai teigia, kad jie yra labai toli pažengę ir pasiekę puikių laimėjimų. Kai kurie jų dar tebėra tyrinėjimų stadijoje. Ligi šiol ši b-vė absoliučiai slapta ir tebedirba Rusijos karo laivyno žinioje.

Pastaruoju metu tos paslaptys pašalintos. Įmonės vadovybei yra leidžiama savo prekes parduoti užsieniečiams. Ši b-vė savo laivams parengti ir juos demonstruoti savo pirkėjams turi nusipirkti naujų telekomunikacijų. Tačiau įmonės vadovybė šiems pirkiniams neturi pinigų, t.y. užsienio valiutos. Ir jos vadovybė neturi reikalingo patyrimo kaip surasti finansuotojus, kad jų produktą tinkamai paruoštų užsienio pirkėjui. Jeigu b-vės direktoriai nesuras pinigų, tai jiems gresia bankrotas, darbo netekimas ir t.t.

Rusijos Gynybos ministeris generolas Konstantin Kobets galvoja, kad „karinės pramonės derinys yra būtina sujungti su civilinės gamybos pramone. Abi pramonės šakos yra reikalingos modernizavimo. Ir jeigu šito dabar nedarysime tai nė viena iš jų nepatenkins nei civilinių prekių pareikalavimų, nei tinkamų ginklų gamybos".

Pasauliui yra suprantama, kad sausio 30 d. atvykęs į Vakarus didžiosios Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas vienoje rankoje atsiveža alyvų šakelę, o kitoje ne visiškai sugriautos Sovietų Sąjungos imperijos slaptas svajones.

Vilniaus radijo pranešėjas kalbasi su Ingrida Bubliene, IB Communications prezidente, apie akciją prieš Lietuvos Parodų rūmų privatizaciją kitai paskirčiai. Lietuvos radijas ir televija I. Bublienės akcijai skyrė daug dėmesio.

Susirinkimas ir iškilmės Vilniuje. Matyti Aukščiausiosios tarybos pirm. Vytautas Landsbergis, šalia jo dirbanti Vytauto D. universitete prof. Liucija Baškauskaitė.

Nuotr. **V. Kapočiaus**

SVEČIAS NEBUVĖLIS

ANDRIUS NORIMAS

Romanas

80

Jau gatvėje matė ambulansą, o įėjus jos pirmasis žvilgsnis krinta į ant stalo gulinčią žmogaus pavidalo masę, užklotą balta paklode. Kruvini drabužiai, dar nenutirpęs sniegas paduose ir vandens balelė po stalu nustumia nujautimu nerimstančią pakeliui prie neštuvų į pat nusiminimo gelmes. Pasilenkia ties gulinčiu. Pamato sukrekėjusio kraujo ožius veide ir dar neužspaustas stiklines akis. Tarytum slopindama riksmą, užsidengia burną delnu. Krūtinėje kažkas skausmingai nutrūksta ir giliai sopa nenustojančiu skausmu.

— Viešpatie, Dieve! Už ką?

Baltutis ir toliau eina aiškintojo pareigas. Tik šį kartą jau nebe taip sklandžiai, jau nebe šaltai ir valdiškai, kaip ambulanso tarnautojams.

— Kažinkokia ten mašina... lengvas automobilis užšoko ant jo... Staigiai, iš už kampo... Va, viską matė iš tolo mister Mickey... Niekas nespėjo perspėti... pargriovė ir pervažiavo... su sniegu ir su ledais sumaišė...

Įeina policininkas. Už jo dar ir antrasis. Birutei belieka tik klausytis liudytojų parodymų. Daugiausia kalba Baltutis ir Maikis. Policininkas užsirašo, jog žmogus, pavarde Vilainis, buvo suvažinėtas šviesiai žalio automobilio, išslydusio iš gatvės į šaligatvį. Nelaimingas įvykis. Užsirašęs Birutės adresą ir telefoną, įsako lavoną išvežti. Ambulansui sustaugus sirenomis, policininkai taip pat išvyksta. Tuo šis įvykis ir baigiamas.

Niekas nematė automobilio numerio ar firmos, Tik Maikis prietemoje pastebėjo jo spalvą. Kaltininkas, žinoma, taip pat nepasirodo. Kas gi jį besuras? Kur jo ieškoti?

Birutė tarsi pabunda iš savo sunkių minčių. Pajunta prie savęs apsiverkusią Aušrą ir nusigandusiu veidu Arūną. Vaikai iš abiejų šalių apkabina motiną. Atsargiai veda namo slidžiu šaligatviu. O ji sunkiai žengia. Tarytum praeities metai visu sunkumu užgula jos pečius. Nė žodžio vaikams nepratariа, nesiskundžia, neieško paguodos ir pati jų neguodžia. Aušra verkšlena, Arūnas vyriškai, nežymiai šluostosi ašaras, bet Birutės akys tarytum dar sausesnės pasidariusios, lyg išsekęs dykumos upelio dugnas. Siela sustirsta, jausmai virtę kone guminiais, pojūčiai ir mintys sukaustytos nejudrumu. Dar neįstengia įsisąmoninti, kad Stepo nebėra ir niekad jis nebegrįš. Akyse klaikus vaizdas — kraujas, stiklinės akys, sukruvintas veidas...

„Kodėl? O, Dieve! Kodėl Tu mane taip baudi! Juk buvo beveik jau gerai, laikas užgydytų visas žaizdas... Kodėl taip lėmei, Dieve? Taip netikėtai, žiauriai!.. Su sniegu ir krauju baisus susting mas mirtyje! Nespėjo Stepas su Tavim susitaikyt... Sulėdėjusi siela nepajuto dar religijos šilto dvelkimo, o Tu man atėmei vyrą, vaikams jų tėvelį. Nejau taip jau reikėjo? O gal tai ne Tavo, o kito galingojo klastingi spąstai? Parduotos sielos nebeatgausi...

„Ak, ką aš kliedžiu!.. Nebematysiu jo niekad, nebegrįš jau pas mus... O, Dieve! Atleisk jo gyvenimo klaidųjį kelią! Teliks jis vaikams kaip didvyris, sugrįžęs iš pavergto krašto ir žuvęs čionai netikėta mirtim... Gal nujautė jis, jog mirtį atneš kažkokia mašina? Vaidenosi net, kad jį seka kažkas... Kad tyko sugauti ir... Nežinia, gal įpratęs anapus kentėt ir bijot dieną-naktį... O gal? O, Dieve, nejau mes ir laisvėj gyvendami turim bijot tų piratų? Niekas nematė, nebandė sušukti ar perspėt, padėti... Per greit, per staigiai mašina jį užgriuvo...

„Ak, kas supras — koks likimas mus laukia, kas mus ištiks? O gal čia kalta tiktai aš? Gal dėl mano šaltumo jis bandė surast užsimiršimą, skandino save alkoholy? Kasdien vis, kasnakt. Taip, šitaip buvo tikriausia! Jo nestebėjau, net ir nepaisiau... Reikėjo man žvelgti giliau į pačią jo sielą, paduoti jam ranką, labiau jį priglausti, lyg sūnų paklydusį... O, Dieve, nejau kalti visada tik gyvieji? Ar už Adomą ir Ievą per amžius žmonija kentės? Vaikui neš kančias dėl tėvų suklydimų? Žmona bus apkaltinta vyro nepaisius, o vyras — kad jos nemylėjo? Kaip ir visi, nejaugi ir aš turėsiu tiktai atgailauti ir melst atleidimo?

„O, Atpirkėjau! Atleisk man kaltybę! O Stepo siela gailestingą tegaus atleidimą, kad Teismo Dienoj prisikėlus pragystų giesmėm, himnais šventais tik Tau, Visagali, nes Tu tiktai viską matai, Tu viską žinai ir viską gali!"

(Pabaiga)

VILNIUS-CLEVELANDAS „LITEXPO" PARODŲ RŪMAI IR I-X CENTRAS

Lietuva ir išeivijos lietuviai JAV mėgina regzti ne tik kultūrinius ryšius, bet sudaryti ir ekonominių sandėrių naudingų Lietuvai, sunkiai žengiančiai į rinkos ekonomiką. Neturėjimas Konstitucijos, savo valiutos, neišspręsti pilietybės bei nuosavybės-privatizacijos klausimai, dar daug senojo komunistinio režimo šalininkų, sėdinčių raktinėse valdžios ir ūkio administracijos postuose labai sunkina tokio bendradarbiavimo pastangų realizavimą.

Čia metamas žvilgsnis į vieną tokių kliūčių, kur neapgalvotai, paskubomis padaryti sprendimai iš abiejų pusių pareikalavo daug laiko, energijos, nervų ir pinigo, norint sujauktą reikalą vėl įstatyti į pozityvų kelią.

Lietuva Rytų - Vakarų kryžkelėje

Ši įdomi, tyliai pradėta akcija išplaukė iš Ingridos Bublienės — IB Communications International prezidentės, JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkės ir Lietuvos parodų centro Vilniuje „Litexpo" įgaliotinės JAV-ėse, kartu su to centro direktoriumi Aloyzu Tarvydu. Pasitarimai buvo apvainikuoti sutartimi su Clevelando tarptautinių parodų centru — International Exposition Center (I-X Center).

1991 gruodžio 18 buvo pasirašyta sutartis parodoms rengti Clevelande ir Lietuvoje. Iš Lietuvos buvo atvykę „Litexpo" direktorius Aloyzas Tarvydas ir „Merkurijaus" — prekybos namų egzekutyvinė direktorė Vida Zapolskienė, vadovaujanti prekybos namų centrui, turinčiam 10 skyrių Lietuvoje ir Rusijoje.

I-X centro prezidentas Patrick M. Park savo žodyje pabrėžė, kad „Litexpo" ateityje suvaidins pagrindinį vaidmenį tarptautinio biznio išvystyme, nes Lietuva tampa vartais tarp Rytų ir Vakarų. Lietuva turi jau 1980 metais specialiai įrengtus pastatus gaminiams išstatyti, su 250 vietų konferencijų sale, spaudos centro patalpomis, posėdžių kambariais, restoranais, sandėliais ir visa moderniška komunikacijos sistema.

I-X Center, atidarytas 1985 metais,turi didžiausią pasaulyje po vienu stogu parodų vietą (tai užrekorduota Guinness Book of World Records 1991), kurią kasmet aplanko per 2 milijonai žiūrovų ir turi 150 parodų kasmet.

Kalbėjo ir A. Tarvydas (vertėja I. Bublienė), dėkodamas JAV už nepriklausomybės pripažinimą, pažadus Lietuvos ekonomijai ir Lietuvos parodų centro uždvinius plečiant tarptautinius ūkio santykius. Pradedame pirmuosius žingsnius rinkos ekonomijoje. Mūsų maža valstybė mezga prekybinius ir gamybinius ryšius su didžiule valstybe. Tai mums duoda daug vilčių. Po to buvo pasikeista dovanomis. Lietuviai įteikė gintaro menišką kūrinį.

Į pasirašymo iškilmes ir seminarą I-X Centre, kurį atidarė I. Bublienė, buvo atvykę televizijos 3, 5 ir 43 kanalų operatoriai. Iškilmes sekė ir sveikino Federalinės, Ohio valstijos, miesto, apskrities ir privačių kompanijų atstovai. Į sveikintojų eiles jungėsi ir JAV LB tarybos narys Rimv. Čepulis ir dr. Stp. Matas, LTV plieno korporacijos direktorius. Buvo malonu girdėti iš kai kurių kompanijų atstovų, kurie prisipažino esą lietuvių kilmės ir seką Lietuvą naujame nepriklausomybės kelyje.

Apie Lietuvos pramonę, prekybą ir eksporto galimybes kalbėjo Bank One viceprezidentas Rimas Aukštuolis, LB tarybos narys. Ši stipri bankinė institucija paskutiniame 1991 ketvirtyje savo uždarbį padidino net 25% ir siekė 144 mil. dol.

Clevelando dienraštis „Plain Dealer" sausio 21 d. laidoje rašė: „Ingrida Bublienė vėl vyksta į Lietuvą galutinai užbaigti Baltijos paviljono įrengimo detales I-X centre, kur gegužės mėnesį vyks ‚Business & Industry 2000' paroda. Tai bus pirmasis prekybinis parodų pasikeitimas po to, kai buvo pasirašyta tarp Lietuvos ir Clevelando parodų centrų sutartis".

Privatizacijos užkulisiai

Atrodė, kad viskas vyksta pagal sutarties dvasią ir raidę ir, baigus popierizmo darbus, bus einama prie konkrečių problemų sprendimo. Deja, Ingridai nuvykus Lietuvon, reikalai pasirodė visai kitoje šviesoje. Nors „Litexpo" įstatuose pasakyta: „Centras — ūkinis vienetas dirbantis ne pelnui, kurio pagrindinė kapitalo dalis priklauso Lietuvos valstybei"..., „jį išimtinai naudoti tik parodų rengimui", Lietuvos respublikos vyriausybė 1991 m. rugpjūčio 14 d. raštu nutarė išnuomoti patalpas dvejiems metams su sąlyga, kad 50% parodų eksponatų eksponuos pagal vyriausybės nurodymus. Vadinas, ne tokio dydžio patalpos, apie kurias buvo pasirašyta sutartis Clevelande.

1992 m. sausio 27 Aloyzas Tarvydas ir Ingrida Bublienė raštu kreipėsi į Lietuvos AT pirm. Vytautą Landsbergį, kur nurodoma, kad jau 1991 m. lapkričio 25 d. raštu Lietuvos ministeriui pirmininkui prašant: „parodų rūmai neturėtų būti pilnai privatizuojami ir kontrolinį akcijų paketą turi turėti valstybė, nes jie yra Respublikos reprezentacinis turtas. Lietuvos parodų centras — didžiausia ir geriausiai įrengta parodinė bazė Pabaltijo valstybėse". Tačiau vyriausybės centrinė privatizavimo komisija 1992 m. sausio 9 nutarė 80% valstybinio kapitalo dalį privatizuoti ir nustatyti akcijos kainą — 150 rublių, paliekant 700 kv. metro ploto vyriausybės reikalams. Tuo privatizacijos aktu nebebus galima vykdyti Clevelando tarptautinio parodų centro I-X Centro, Vokietijos „Fair trade" firmos, Leipzigo mugės ir kitų sutarčių. Už sutarčių nutraukimą Lietuva turės mokėti pabaudas.

Sausio 28 rašte Lietuvos vyriausybei A. Tarvydas taip pat pateikė sąrašą, nurodant kokios parodos jau užplanuotos surengti 1992 metais: kovo mėnesy — 4, balandžio — 3, gegužės — 2, birželio — 2 ir t.t. Dėl daugelio parodų tebesitariama. Parodose dalyvaus Ispanija, Danija, Iranas, Lenkija, Vokietija, Suomija, Japonija, Čekija, Slovakija, Pietų Korėja. Čia taip pat nurodoma, kad atsiskaitymai už parodų plotą, nuomą ir paslaugas su užsieniečiais bus vykdoma valiuta. Į parodas atvežami patys naujausi gaminiai ir technologija, atvyksta specialistai. Mugėse prekyba vykdoma be muitų ir dažniausiai su nuolaida, o atyvkstantieji užsienio verslininkai už viešbučius, maistą, patarnavimus moka valiuta. Vadinas, uždirbama užsienio valiutos, taip reikalingos tarptautiniame biznyje. „Litexpo" yra ir oficialus Leipzigo mugių atstovas Lietuvoje.

Ingrida Bublienė, IB Communications prezidentė, audiencijoje su Lietuvos AT pirm. Vytautu Landsbergiu Parlamento rūmuose, Vilniuje.

Nepanaikinus vyriausybės nutarimo dėl parodų rūmų privatizacijos, bus atimama „Lietuvos valstybės vizitinė kortelė ir uždaromas langas į pasaulį".

Problema perkeliama į spaudos puslapius

Taip maždaug atrodė posėdžių, raštų, diskusijų karas tarp suinteresuotų partnerių. Jis vėliau virto plačiu ir įdomiu forumu televizijos ir radijo laidose, ir didžiojoje Lietuvos spaudoje. Pasekime Lietuvos periodiką.

„Lietuvos aidas" — valstybės laikraštis, 1992 m. sausio 28 d. laidoje „Reikia vizitinės kortelės" straipsnyje, iliustruotame I. Bublienės nuotrauka, „JAV lietuvių bendrijos vicepirmininkės", rašoma, kad ji buvo priimta AT pirmininko ir perdavė prezidentui JAV LB Krašto valdybos sveikinimus ir padėkojo „Jam ir Lietuvos žmonėms iškovojusiems nepriklausomybę. Čia ji išreiškė rūpestį, kad visuomeninės paskirties pastatai privatizuojami. „Lietuvai reikia vizitinės kortelės"... „ji turėtų rodyti pasauliui, kokia tvirta lietuvių tauta, apgynusi savo nepriklausomybę". „Išeivija dar nežino, kas čia daroma su namais, kurie buvo pastatyti komunsitinio režimo laikotarpiu Lietuvai populiarinti, ir kurių šiandien nepriklausomai Lietuvai nebereikia". „Vilniaus parodų rūmai privatizuojami ir pasivadino „Lietuvos birža", kur bus Gariūnų turgus po stogu"... Prašo pakeisti sprendimą. „Lietuvoje įsisteigė daug biržų, tai gerai. Tačiau neturime prarasti kultūros židinių.

„Lietuvos ryto" dienraštis, vasario 1 d. atspausdino ilgą Virgaudo Gudo straipsnį „Parodų centras: gero ir geresnio ginčas". Rašydamas apie „Lietuvos biržos" ir „Litexpo" nesutarimų istoriją, žurnalistas teigia, kad rugpjūčio 14 „Litexpo" gavo Respublikos premjero pasirašytą raštą apie tai, kad „Lietuvos biržos" komiteto pirmininkas prof. K. Glaveckas, išnagrinėjęs „Lietuvos biržos" galimybes, pasiūlė perimti visas „Litexpo" centro funkcijas, pastato išlaikymo, eksploatacijos išlaidas ir pan. Su „Litexpo" dabartiniais vadovais ir šeimininkais nebuvo kalbėta, paliekant 700 kv. metrų ploto Vyriausybės reikmėms". „Birža suinteresuota kuo greičiau gauti dividendus, pelną, todėl ir kilo kalbos, kad parodos čia bus retas svečias, viskas atiduodama biržos prekybai. Tokiu atveju visa ši istorija labai primintų šeimyninę sceną, kai suaugę ir sutvirtėję vaikai išveja iš namų savo tėvus"... Toliau straipsnyje pateikiama argumentai už ir prieš tarp „Lietuvos biržos" generalinio direktoriaus Alberto Sinevičiaus ir Lietuvos parodų centro „Litexpo" dir. Aloyzo Tarvydo.

„Lietuvi pagalvok"

Sausio 23-31 d. laikraštis **„Atgimimas"** išspausdino tokio kreipimosi apmokėtą skelbimą, pasirašytą Ingridos Bublienės, kur apeliuojama į žmones, nurodant kokia žala bus padaryta Lietuvos žmonėms, jei bus atimta „Lietuvos valstybės vizitinė kortelė ir langas į pasaulį". Prie šio kreipimosi taip pat atspausdintas Ingridos komentaras, kuriame sakoma, kad „Litexpo" sutartis su I-X centru Clevelande yra istorinis įvykis, nes niekas iš buv. SSSR su šiais Rūmais tokio kontrakto nėra sudaręs. Tai Lietuva galinti tapti Europos Honkongu. Jos Lietuvoje buvimo tikslas esąs pradėti konkretų darbą įgyvendinant šią sutartį.

„Šiuo klausimu man teko kalbėti ir su pačiu Premjeru. Jo motyvacija — esą kai reikėsią, laikinai „prekybos stalus išnešią ir galėsime rengti parodą, man skamba daugiau negu keistai"... „Negalima atiduoti savo vizitinės kortelės „turguje" arba tiems, kurie stovi viso šio sandėrio šešėlyje. Nevalia už dolerį parduoti Lietuvos ateities".

„Vienas biznis — ant kito griuvėsių" straipsnyje tas pats V. Gudas vasario 1 „Lietuvos ryte" kalba apie teigimus, kurie jau buvo užsiminti ir šioje apžvalgoje, papildomai nurodoma, kad gegužės 19-21 dienomis Clevelando I-X Centre vyks didelė paroda, pavadinta „Business & Industry 2000", kur planuojama įrengti pirmąjį Pabaltijo paviljoną. Balandžio 15 į Saint Peterburgą atplaukia laivas „Baltija", kurios trijuose konteineriuose yra amerikiečių produkcija, kuri turi būti eksponuojama nuolat veikiančiame „Litexpo" parodų centre.

„Lietuvos aide" ir kituose laikraščiuose buvo atspausdinti apmokėti skelbimai „Lietuvi, pagalvok" su Lietuvos parodų centro gražia nuotrauka. Ir „Respublikoje" ir „Gimtajame krašte" šie privatizcijos klausimai nebuvo praeiti tylomis.

Sausio 9 įneštas AT pirmininko nutarimo projektas „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos vyriausybės panaikinti Centrinės privatizavimo komisijos sprendimą privatizuoti Lietuvos parodų centrą".

Ingrida savo keliu išvystė plačią akciją, ne tik spaudoje, bet per radiją ir televiziją, gavo Lietuvos lengvosios pramonės asociacijos pritarimą, į Lietuvos parlamentą kreipėsi I-X centras ir kitos amerikiečių firmos.

Šių gerai apgalvotų pastangų rezultatas — Parlamento posėdyje vasario 6 d. Parlamento narys A. Abišala pranešė, jog **Vyriausybė atšaukė sprendimą privatizuoti Parodų centrą, o Vilniaus radijo laida užsienio lietuviams vasario 9 skelbė „Ingrida laimėjo prieš „Lietuvos biržą".**

„Tas ponios Ingridos atkaklumas"

Tokia antrašte „Gimtasis kraštas" (vasario 6-12) įdėjo ilgą, platų pasikalbėjimą su I. Bubliene. Pirmasis klausimas buvo šiaip suformuluotas: „Pas mus dar nėra buvę, kad taip ryžtingai būtų pasipriešinta objekto privatizavimai net beldžiamasi į Lietuvos AT pirmininką, Parlamento frakcijas, premjero ir kitų aukštų pareigūnų kabinetų duris"... „Iš susinteresuotų asmenų teko girdėti mestelėtus jos pusėn tokius žodžius — atseit, atvažiavo Lietuvon ir kišasi į mūsų privatizavimo reikalus"? Čia Ingrida pakartojo tuos pačius argumentus, kuriuos daug kartų įsakmiai pabrėžė ir kitoje lietuvių spaudoje ir pokalbiuose, pridėdama, kad „vis akivaizdesnės žmonių grupių pastangos nutverti geriausią kąsnį", o nesirūpina privatizuoti smulkių įmonių, kaip restoranėlių. Ir kalbant bendrai valstybiniais reikalais negalima norėti, kad viskas neštų pelną". Jei taip žiūrėsime, tai Arkikatedra irgi nuostolinga. Gal įrenkim joje kokią paveikslų prekyvietę ir tik sekmadieniais leiskim žmonėms pasimelsti". Jos nuomone, pritraukti užsienio kapitalui, reikia ekonominio ir politinio stabilumo. Išeivijos meilė Tėvynei Lietuvai esanti dažnai „karštesnė negu kai kurių čionykščių parceliuotojų"... „Man atgal trauktis neleidžia moteriškas užsispyrimas".

Ir pagaliau ta „atkakli moteris" susilaukė ir iš Lietuvos parodų centro „Litexpo" ir padėką, kurioje sakoma: „Visada, kada norime pasakyti žmogui ką nors labai gero ir šilto — mes lietuviai sugebame tik tyliai pasakyti **AČIŪ**. Kad Jūs žinotumėt, kiek mes į tą kuklų ačiū sudedame dėkingumo, susižavėjimo ir pagarbos. Kiek Jūs parodėte drąsos, ryžto, energijos, stengdamasi padėti Lietuvai išsaugoti reprezentacinius Parodų rūmus. Jūsų tvirtas tikėjimas tiesa ir teisingumu įkvėpė ir mus, jau beprarandačius viltį... Tepadeda Jums Dievas!"

Šį charakteringą dabarties Lietuvos gyvenimo epizodą, o tokių ir įvairiose kitose srityse, manau, yra nemažai, buvo galima skaitytojams pateikti, pačiam rašančiam visą istoriją sekant nuo pat pradžių. Čia Clevelande, o jos vystimąsi ir laimingą pabaigą sužinoti, kai Ingrida vasario 2 d. naktį, sugrįžusi iš Lietuvos, jau vasario 3 d., 3 val. p.p. sušaukė spaudos bendradarbius painformuoti kaip visi įvykiai klostėsi, kokie rezultatai. Čia ji į pokalbį atėjo ne tuščiomis rankomis, bet

(Nukelta į 5 psl.)

INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS
Žaibas
Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.
CARGO — siunčiame oro linija
„ŽAIBAS" — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.
9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272
223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS
- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis
Irena Bilnstrubienė
Nuosavybių pardavimas. INCOME TAX
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

Parduodamas didelis 3 kambarių butas su balkonu trečiame aukšte prie pat katedros, Kaune. Skambinti po 9 vakaro dr. Natalijai
718-859-7416.

FOR RENT

Išnuomojamas šviesus, švarus butas. Yra 3 kamb.; virtuvėje kabinetai, šaldytuvas, virykla ir oro vėsinimas. Skambinti iš ryto asmeniškai.
Tel. 312-737-7202.

LAIKO PAGRĖBSTAI
Vladas Kulbokas
Atsiminimai
Kritikos apžvalgų knyga ir recenzijos: Alksnėnų Madona; kankinys kun. J. Dabrila; suvalkiečių ūkis — sodyba, darbai, darbininkai, valgiai; šeimos istorija — studijos, mokytojavimas Plungėje, Pasvaly, Vilniuje; gyvenimas Austrijoje, Vokietijoje, Amerikoje; darbas „Lietuvių Enciklopedijoje". Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 ct. Valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233
INCOME TAX — INSURANCE
- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Visi agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

Century 21
REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100
BALYS BUDRAITIS
Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAIČIUI
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

Parduodamas 2-jų aukštų mūrinis namas Kaune. Kreiptis tel. (416) 660-7060.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMA
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Dvi jaunos lietuvaitės ieško darbo prie vaikų arba senelių.
Skambinti: 708-365-5627

DRAUGE GAUNAMI LIETUVIŲ KALBA LEIDINIAI

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, atsiminimai. Mykolas Vaitkus. 272 psl.	$3.00
MILŽINŲ RUNGTYNĖSE, atsiminimai. Mykolas Vaitkus. 203 psl.	$3.00
KOVOJE SU MILŽINU, biografija. Adolfas Venclauskas. 229 psl.	$5.00
ABRAOMAS IR SŪNUS, romanas. Aloyzas Baronas. 206 psl.	$3.00
NUSKANDINTAS ŽIEDAS, novelės. Juozas Tininis. 200 psl.	$3.00
MANO PASAULĖŽIŪRA, kultūrininkų pasisakymai. Redagavo dr. Juozas Prunskis. 352 psl.	$3.00
SAUJA DERLIAUS, skaitymai augantiems ir suaugusiems. Paruošė K. Barėnas. 558 psl.	$5.00
ANAPUS HORIZONTO, apysakos. Ava Saudargienė. 189 psl.	$9.50
MISTINIAME SODE, atsiminimai. Mykolas Vaitkus. 207 psl.	$3.00
INTELIGENTŲ STALAS, novelės. Antanas Tulys. 177 psl.	$3.00
ŠVIESA LANGE, romanas. Juozas Kralikauskas. 248 psl.	$3.00
PETRAS IR LIUCIJA, romanas. Romain Rolland. 111 psl.	$1.20
ŽEMAIČIO ŠNEKOS, I dalis. Ignas Končius. 285 psl.	$3.00
ŽEMAIČIO ŠNEKOS, II dalis. Ignas Končius. 239 psl.	$3.00
DANGUS DEBESYSE, atsiminimai. Juozas Švaistas. 325 psl.	$3.00

Pastaba. Užsisakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti. Užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjime Marijos aukšt. mokyklos salėje gieda himnus. Priešakyje matyti dr. L. Kriaučeliūnas, I. Kriaučeliūnienė, V. Jokūbaitis, E. Narutienė, P. Narutis, dr. V. Dargis.

Nuotr. **J. Tamulaičio**

LIETUVIAI FLORIDOJE

Daytona Beach, Fla.

Į JOS ŠIRDĮ ATSAKĖME ŠIRDIMI

Daytona Beach gražioje nausėdijoje svečiai menininkai reti paukščiai. Jie skrenda pro didžiuosius lietuvių telkinius, tačiau mes nelabai drįstame jų užkalbinti, vis galvodami, kad esame maži.

Tačiau šį kartą nutiko kitaip. Skardeno žinia, kad Amerikoje vieši pramoginės muzikos solistė Nijolė Ščiukaitė, ir ji žada keliauti ne tik į didžiuosius telkinius, bet, jeigu bus galimybės, aplankys ir mažuosius.

Šia proga sujudo Daytona Beach Lietuvių Bendruomenės valdyba ir padarė sprendimą — kviečiame viešnią į gražiąją Daytona Beach. Po kruopštaus pasiruošimo, ypatingai daug dirbant vicepirmininkėm Birutei Kožicienei, dr. Sigitai Ramanauskienei, iždininkei Vandai Bagdonienei, talkinant pirmininkui Juozui Paliuliui ir kitiems valdybos nariams, solistės Nijolės Ščiukaitės koncertas vyko vasario 15 d. Prince of Peace parapijos salėje.

Rengėjai buvo maloniai nustebinti. Į koncertą ne tik iš Daytona Beach, bet ir iš plačiųjų apylinkių suvažiavo daugiau kaip 120 žmonių. Tai nuopelnas minėtų asmenų ir gerų talkininkių būrio, kurie iš anksto platino bilietus, o koncerto metu paruošė vaišes, vaišino dalyvius ir LB apylinkės valdyba visoms už tai nuoširdžiai dėkoja.

Solistė Nijolė Ščiukaitė koncertą pradėjo sakydama: „Šis koncertas įvyksta visiems mums brangios Lietuvos nepriklausomybės 74-rių metų sukakties šventės išvakarėse. Šio koncerto pirmoji dalis nuves mus į tėvų žemę, į gimtuosius namus, laukus ir sodus ir tegul širdyje lieka šiandieną gyva Lietuva...".

Trumpas įvadėlis, bet toks svarbus, priminęs Lietuvos nepriklausomybės šventę. Šis koncertas bus „Iš širdies — į širdį". Neapsirikome. Ji dainavo jautria širdimi, išsakydama Lietuvos džiaugsmus, rūpesčius, kovas, ryžtą. Sugrįžome prie Kuršių marių, išlikome jauni, pabuvojome tėvynės gražiuose soduose. Tai gražioji mūsų tėvynė Lietuva. Į solistės širdimi dainuotas dainas, gausi publika atsakė taip pat širdimi, aplodismentais.

Koncerto eiga gyva. Solistė šilta, miela, dainas išdainuoja su giliu išgyvenimu ir tuo gyvena koncerto klausytojai. Dainų turinį kartais išsako žodžiu, perteikia išraiška ir vaidyba. Antroje koncerto dalyje daugiau pramoginės, bet gražios dainos, kurių keletai žodžius parašiusi ir pati Nijolė. Koncerto pabaigoje, solistė išreiškia padėką koncerto rengėjams, ją lydinčiai F. Šlutienei, globėjams Daytona Beach, Joanai ir Vytautui Grybauskams. Dėkoja visiems koncerto dalyviams, taip šiltai ją sutikusiems. Dėkojo visiems Amerikos lietuviams, iš kurių patyrusi tiek daug svetingumo. „Mes esame vienos tautos, vienos tėvynės Lietuvos vaikai, kur pasaulyje begyventume. Mus visus jungia meilė savajai gimtajai žemei. Ir Lietuvos trispalvė tepriglaudžia po savimi mus visus, kur begyventume. Lietuva yra visų mūsų motina. Ją mylime, jos gerovei dirbame..." kalbėjo solistė.

Tuo metu į sceną atėjo septynerių metukų berniukas Dovydas, gražiai tautišku drabužėliu pasidabinęs, Onutės ir Stasio Daržinskių vaikaitis ir rengėjų bei koncerto dalyvių vardu solistei įteikė gražių gyvų gėlių puokštę, o solistė Nijolė priglaudė jį prie širdies, pabučiavo ir tuo išreiškė savo meilę lietuviams išeiviams.

LB apylinkės pirmininkas Juozas Paliulis, pasveikinęs solistę, padėkojo už gražų dainų koncertą, priminė, kad tai įvyko Vasario 16-tosios išvakarėse ir tuo buvo prisiminta Lietuvos nepriklausomybės šventė. Dėkojo Algiui Šilbajoriui už didelę pagalbą koncertą ruošiant, moterims už aukotus kepsnius ir už patarnavimą vaišių metu.

Po koncerto Joana ir Vytautas Grybauskai savo namuose suruošė viešniai gražų pagerbimą, kur dalyvavo nemažas būrys šeimininkų artimųjų. Keletą valandų praleista su malonia viešnia soliste Nijole Ščiukaite ir čia jai dar kartą išreikšta nuoširdi visų padėka, o atsisveikindama solistė dar kartą prisiminė šio telkinio lietuvių svetingumą ir vaišingumą.

Malonu pastebėti, kad šis koncertas parodė didelį, gražų šio telkinio lietuvių sugyvenimą ir solidarumą, už ką LB apyl. valdyba nuoširdžiai visiems dėkoja. Koncertas paliko malonų įsimintiną įspūdį. Turime viltį, kad praskrendančių paukščių sulauksime ir dažniau.

Jurgis Janušaitis

VILNIUS-CLEVELANDAS

(Atkelta iš 3 psl.)

kiekvienam įteikė ir visų Lietuvos laikraščių, liečiančių jos lankymąsi Lietuvoje iškarpas. Čia dalyvavusieji: kun. G. Kijauskas, SJ, Nijolė Kersnauskaitė, Juozas Stempužis, Viktoras Mariūnas, Dr. Antanas Butkus ir čia rašantysis išklause jos teigimus, kurie buvo jau Lietuvos spaudoje tūkstančiams skaitytojų, perduoti, statė eilę klausimų. Ingrida keletą kartų pabrėžė, kad be prez. Vytauto Landsbergio nuoširdžios talkos gal reikalai būtų nesusilaukę laimingo sprendimo.

Ar IB komunikacijos firma turės kokios naudos iš tų ...delių ir brangiai kaštavusių pastangų, sunku pasakyti, bet kad ji pasitarnavo Lietuvos labui, turbūt retas kas suabejos.

V. Rociūnas

Šaltoje vietovėje Bariloche Argentinoje Jaunimo kongreso dalyviai. Prieky iš kairės: Nida Bichnevičiūtė, Gailė Radvenytė, Audra Kubiliūtė ir Rūta Jaudegytė; stovi: Dailė Grigaitytė, Rūta Kvederaitė, Kristina Balten, Asta Jurgutytė, Alda Mikučiauskaitė, Loreta Skučaitė, Alytė Gražytė, Jūratė Bartytė ir Jūratė Jankauskaitė.

Nuotr. **Gailės Radvenytės**

Laiškas

NE MES IR JIE — TIK MES

„Pasimetimo laikotarpis" — taip pavadintame 1992.2.25 straipsnyje Vytautas Volertas teigia: „čia visos tautos rūpesčiais serga tik mažytė atskala". Kadangi esu kažkada skaitęs kelis jo romanus — „Greitkelis" ir „Jaučio ragai" — jaučiuos esąs tos atskalos narys, turįs teisę atsiliepti į tam tikras straipsnyje išreikštas nuomones.

Manding, straipsnis pernelyg griežtai skiria Lietuvą nuo išeivijos. Beskaitant susidaro įspūdis, jog, jei rašome žodį „Lietuva" didžiąja „L", reiktų ir išeivijai panašiai priskirti didžiąja „I". Peršasi nemaloni išvada, būtent nejaugi užmiršome, kodėl bėgome iš Lietuvos? Kiek suprantu, buvome karo metais įsitikinę, kad praeis kelios savaitės, karo vėjai nuūš, grįšime Lietuvon. Savaitės tapo mėnesiais, paskui metais, ilgainiui dešimtmečiais. Ir štai — įvyko stebuklas. Pereitais metais karas galų gale baigėsi. Lietuva stojosi. Iš pradžių išeivija kėlė taureles, paskui ėmė skųstis pilietybės, turto grąžinimo klausimais. Pradėjome dažniau vartoti įvardžius „mes" ir „jie".

Yra gera galimybė, kad būsiu apšauktas „išeivijos išdaviku", tačiau turiu priekaištų, kuriuos visvien norisi iškelti viešumon. Savo straipsnyje Vytautas Volertas aiškino: „O kad vietomis (Lietuva) mažai mus pralenkė, įsitikinome iš jų sceninių vienetų lankymosi šiame krašte". Užuomina apie sceną man visų pirma primena teatrą, Lietuvos geriausią eksportą. Prisimenu Vilniaus jaunimo teatro „Dėdės Vanjos" pastatymą Chicagoje 1988 metais. Prisimenu Valentiną Masalskį, suvaidinusį „Pamišėlio užrašus" 1989 metais. Prisimenu Šiaulių dramos teatro „Mūsų vaikų" inscenizaciją 1991 metais. Tai ne jų teatras, o mūsų visų teatras.

Ar apsimoka išeivijai toliau tęsti nepasisekusį okupanto darbą — tautos suskaldymą? Nėra „mes" ir „jie", tėra tiktai „mes". Su tokia mintim reikia susitaikyti. Jei tą mintį įsisąmoninsime, galėsime ramiau dirbti.

O tas darbas turi būti nukreiptas Lietuvon. Mano senelis neprakaitavo Amerikos karstų gamykloj tam, kad jo vaikaitis kažkokiam prašmatniam priemiesty galėtų gyvenimo galo sulaukti. Nebent žiauriai klystu, buvau auginamas Lietuvai. Pakartosiu — Lietuvai, o ne tai Amerikai, kuri pereitais metais kraują liejo dėl naftos, ir mus apleido, pardavė Sovietų Sąjungos išlaikymo tikslams; to neužmirškime.

Straipsnio pavadinimas — „Pasimetimo laikotarpis". Anaiptol. Muzikas Paul Simon dainuoja: „Šios yra stebuklo ir nuostabos dienos". Pažvelgus atsistojusion Lietuvon, tenka pripažinti, jog jis teisus. Paskui turėtumėm pažvelgti į Lietuvą, ir savo priemiesčiuose išgirsti jos šauksmą ir pas ją grįžti. Moksleivių ateitininkų stovyklose kas vakarą dainuojama: „Kaip grįžtančius namo paukščius, parveski, Viešpatie, ir mus". Norisi tikėti, kad tie žodžiai ką nors reiškia. Gyvename atradimo laikotarpyje.

Gytis Liulevičius

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

ARNOLDAS ALEKNA

Šios liūdnos sukakties atminimui už mūsų brangaus Arnoldo sielą šv. Mišios bus aukojamos sekmadienį, kovo 8 d. 11:15 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Prašome gimines ir draugus šią dieną maldoje prisiminti a.a. Arnoldą.

Šeima

A.†A.

JONUI KRIŠČIŪNUI

mirus, žmoną MARTĄ ir sūnų RIČARDĄ su šeima užjaučiame ir kartu liūdime.

Lietuvių Žurnalistų Detroito skyrius

„Tik mirtis užbaigia, išbaigia gyvenimą ir duoda jam prasmės"

A. J. Greimas

Liūdime netekę Aukštųjų Studijų Instituto profesoriaus, semiotiko

ALGIRDO JULIAUS GREIMO,

mirusio 1992 m. vasario 27 dieną Paryžiuje.

Mes, jo bendraamžiai, Amerikoje gyvenantys buvusieji Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos mokiniai, didžiuojamės jį pažinę dar jauną daug žadantį jaunuolį, vėliau savo išmintimi pasidarbavusį ne tik Prancūzijos mokslui, bet ir nušvietusį skaisčiu spinduliu Lietuvos kultūrinį gyvenimą.

Nuo pat gimnazijos laikų jis nuoširdžiai ieškojo gyvenimo prasmės ir tiesos. Jo ir kitų mokslininkų intensyvaus protinio darbo pastangų rezultate ir atsirado semiotikos mokslas.

Jį minime su pagarba ir pasigėrėjimu

Buvusieji Rygiškių Jono gimnazijos auklėtiniai

A.†A.

VINCENTAS ŠUOPYS

Gyveno Melrose Park, IL.

Mirė 1992 m. kovo 2 d., sulaukęs 92 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Šakių apskrityje, Sintautų valsč., Šuopių kaime. Amerikoje išgyveno 43 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Vytautas, marti Ona, anūkai: Algis ir žmona Laura; proanūkai Michael ir Joseph; anūkė Rima Mitoraj ir vyras Thomas, proanūkė Rebecca; anūkas Vytas; taip pat giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Priklausė Melrose Park Liet. Bendruomenei, Amerikos Lietuvių Piliečių klubui; Šakiečių klubui ir BALF'ui.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, kovo 4 d. nuo 2 iki 9 v.v. Borman Funeral Home koplyčioje, 1600 W. Chicago, Melrose Park, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, kovo 5 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Sacred Heart parapijos bažnyčią, 15 Ave ir Iowa St., Melrose Park, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **sūnus, marti, anūkai ir proanūkai.**

Laidotuvių direkt. R. Baczak. Tel. 708-344-0714.

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:

11028 Southwest Hwy. * Palos Hills

9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills

2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS **DONALD M. PETKUS**
DONALD A. PETKUS

APLINK MUS

x **„Draugo" atkarpoje šiandien** baigiamas spausdinti Andriaus Norimo romanas „Svečias Nebuvėlis". Rytoj pradėsime spausdinti trumpą Vacio Kavaliūno pasakojimą „Mokytojas".

x **Dr. Juozas Olekas,** Lietuvos Respublikos sveikatos ir apsaugos ministeris, atvyksta į Chicagą. Trečiadienį, kovo 4 d., 4 val. p.p. jis padarys pranešimą „Seklyčioje", o tos pat dienos 7:30 val. vak. — Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Lithuanian Mercy Lift kviečia visus susidomėjusius susitikti su svečiu ir išklausyti jo pranešimų.

x **Linas ir Mary Ellen Marčiai,** gyv. Hickory Hills, vasario 7 d. susilaukė sūnelio Pauliaus Lino. Naujuoju šeimos nariu džiaugiasi tėvai, seneliai Valentinas ir Aldona Marčiai, Edvardas ir Anelė Pociai, o ypač broliuko sulaukusios sesutės Lydia ir Lucija.

x **Su rašytojo Apolinaro P. Bagdono** žemaitiškos kūrybos knyga, išleista Lietuvoje, bus supažindinama kovo 11 d. 2 val. p.p. vyresniųjų lietuvių trečiadienio popietėje Seklyčioje. Prelegentas mokyt. Juozas Plačas, deklamatoriai William Liauba ir Agnė Kižienė. Po to bus pietūs. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

x **„Draugo" talkininkių rengiamas koncertas** bus balandžio 4 d., šeštadienį, 6:00 v.v. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Dainuos iš Toronto atvykęs **„Volungės"** choras, vadovaujamas muz. Dalios Skrinskaitės-Viskontienės. Bilietus galima įsigyti **Gifts International-Vaznelių krautuvėje, 2501 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. (312) 471-1424.**

(sk)

x **Šv. Juozapo garbei** šv. Mišių ir maldų novena prasidės kovo 10 d. ir tęsis iki 19 d. (7 val. rytais), Marijonų koplyčioje, prie „Draugo". Norintieji šioje novenoje dalyvauti ir įsijungti su savomis intencijomis kviečiami nedelsiant kreiptis: **Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629.**

(sk)

x **Birutė Augaitienė** ir jos sudarytas komitetas rūpinasi Pasaulio lietuvių centro madų parodos pasisekimu. Paroda įvyks **kovo 22 d.** 12 val. centro didžiojoje salėje, Lemonte. Kviečiame smagiai praleisti laiką. Bus modeliuojami iš įvairių parduotuvių gauti rūbai, jų tarpe ir iš Oak Brook centro parduotuvių. Vietas užsisakyti tel.: 708-599-2253 arba 708-986-9068.

(sk)

x **Norėdami atšvęsti** įvairias šeimos šventes bei šermenų pietus prieinamomis kainomis, prašom kreiptis į **Baltijos restoraną, 8100 Roberts Rd., Justice, Il. tel. 1-708-458-1400.**

(sk)

x **Jau laikas tvarkyti mokesčius valdžiai** (income tax)! **Algis A. Luneckas,** kaip ir visada per ilgą eilę metų, pasiruošęs jums patarnauti šeštadieniais savo įstaigoje, 2501 W. 69 St., Chicago. Susitarimui prašau skambinti **312-778-0800.** Reikalui esant, su malonumu atvyksiu į namus ir užpildysiu formas. **Algis A. Luneckas, Accountant.**

(sk)

x **Solistė Danutė Stankaitytė** atliks dalį programos Jaunimo centro ruošiamam koncerte kovo 8 d. Jaunimo centre.

x **Dalia Dzikienė,** IX išeivijos lietuvių Tautinių šokių šventės meno vadovė, dabartinė Lietuvių tautinių šokių instituto valdybos pirmininkė ir Hartfordo tautinių šokių grupės „Berželis" vadovė, šias pareigas einanti 20 metų. „Berželis" šiais metais švenčia 20 metų veiklos sukaktį. Ją atžymėjo vasario 8 dieną sukaktuviniu koncertu ir specialiu leidiniu.

x **Pianistas Rokas Zubovas** koncertuos De Paul universiteto Concert salėje, 800 W. Belden Ave., šeštadienį, kovo 7 d., 8 v.v. Įėjimas laisvas. Visi kviečiami koncerte dalyvauti.

x **Spaudos konferencija su dr. Juozu Oleku,** Lietuvos Sveikatos ir apsaugos ministeriu, šį trečiadienį, kovo 4 d. 11:30 val. ryto vyks Illini Union, University of Illinois Medical Center, 828 S. Wolcott, Chicagoje, 206 kmb. Susidomėję, ypač spaudos atstovai, kviečiami.

x **Prel. Juozas Prunskis** kalbės Vyresniųjų lietuvių centre Seklyčioje kovo 4 d., trečiadienį, 2 val. p.p. gavėnios susikapimo popietėje. Gavėnios metu pritaikytą meninę programą atliks muz. Liucija Atkočiūnienė ir Antanas Cicėnas. Po programos bus kavutė. Kviečiami visi atsilankyti.

x **Vyresniųjų lietuvių centras** Seklyčia planuoja kelionę į Hot Springs, Ar., kovo 20-23 dienomis. Vyksime autobusu. Norintieji informacijos tesikrepia į Seklyčią.

x **Šv. Antano parapijoje,** Cicero, Ill., Pelenų dieną, kovo 4 d. lietuviškos Mišios bus 7 v. r., o vakare 6 val. lietuviškos pamaldos be Mišių, per kurias žmonės bus paženklinami pelenais.

x **Skulptoriaus — liaudies meistro Povilo Tamulionio medžio dirbinių parodos** oficialus atidarymas bus šį penktadienį, kovo 8 d. 7 val. vakaro Čiurlionio galerijoje. **„Mano pirmoji paroda",** kurioj dalyvauja 14 naujų dailininkų, bus atidaryta tuo pačiu metu. Čiurlionio galerija kviečia visus į atidarymą atsilankyti.

(sk)

x **A.a. dail. Br. Murino paveikslas,** padovanotas jo žmonos kol. Praurimės, Dantų gydytojų sąjungai, bus išleistas laimikiu cepelinų popietės metu. Cepelinų popietė įvyks **kovo 8 d.** 12:30 val. p.p. Lietuvių Tautiniuose namuose.

(sk)

x **Jeigu norite, kad Jūsų siuntiniai** pasiektų Lietuvą **Velykoms,** siųskite iki kovo 6 d. per ATLANTA IMPORT EXPORT: **siuntinio,** sveriančio virš 100 svarų 1 sv. persiuntimo kaina — **69 centai už svarą;** lengvesnių siuntinių — 79 centai. Siuntinius galima atsiųsti UPS. Sunkiems laikams Lietuvoje atėjus, pasiteiraukite dėl skubiau pristatomų maisto siuntinių bei greitųjų siuntinių. Taipogi, neilgai trunkant, persiunčiami pinigai doleriais Jūsų giminėms Lietuvoje. Čia už pigią kainą galima nupirkti bilietus **giminaičiams iš Lietuvos atskristi į Chicago:** vienerius metus galiojantis bilietas tekainuoja **767 dolerius;** užsukite, jei norite pratęsti vizas. **ATLANTA IMPORT EXPORT,** 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629. **Tel. (312) 434-2121.**

(sk)

Lietuvos ambasadoriui Stasiui Lozoraičiui Kauno Vytauto Didžiojo universitetas suteikė daktaro laipsnį. St. Lozoraitis sėdi, šalia iš kairės rektorius prof. A. Avižienis ir Aukšč. tarybos pirm. V. Landsbergis, dešinėje — kun. prof. V. Kazlauskas iš Romos.

Nuotr. **V. Kapočiaus**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

ATJAUNĖJUSIO „DAINAVOS" ANSAMBLIO KONCERTAS

Tiesą pasakius, ansamblis jau ne pirmą sykį atsinaujina. Ansamblis yra, kaip tas legendarinis Feniksas, kuris iš savo pelenų vėl prisikelia. Nors ansamblis į pelenus dar nebuvo pavirtęs, bet savo ilgos veiklos istorijoje turėjo nuosmūkių ir pakilimų. „Čiurlionio" ansambliui savo garbingą veiklą baigus ir gaidas užvertus, „Dainavos" ansamblis yra vienintelis, kurio šaknys siekia pokarinę Vokietiją. Jis savo veiklą pradėjo 1945 m. Hanau stovykloje, Vokietijoje. Jo steigėjų ir pirmųjų dalyvių būreliui suskaičiuoti gal nebereikėtų nė abiejų rankų pirštų. Rašantysis irgi buvo savo laiku su juo susirišęs. 1946-47 m. buvau tautinių šokių vadovas, pats gal tiksliai nebeatsiminčiau, bet taip rodo dešimtmečio leidinys. Tad, kaip sakant, dar jungia giminystės ryšiai. Ansamblis būdamas netoli Frankfurto, kur buvo okupacinių jėgų nervų centras, daug prisidėjo prie Lietuvos ir lietuvių vardo išgarsinimo. Panašias pareigas jis ir čia išeivijoje atlieka. Taip pat labai svarbus veiksnys, tai kiek lietuviškų šeimų jo dėka susikūrė.

Tiek Vokietijoje, tiek ir čia išeivijoje jis yra Lietuvos reprezentantas. Vokietijoje reikėjo prieš amerikiečius ir įvairius atvykstanius svečius pasirodyti. O čia įvairių švenčių proga visi malonėja, kad jis programą atliktų. Tačiau, kuomet ansamblis savo pasirodymą rengia, tai labai dažnai tie patys, kurie ansamblio talkos pageidauja, neranda reikalo jo pastatymuose dalyvauti. O mūsų išeivijos garbės reikalas turėtų būti, kad turėtumėme ir savo kultūrinį gyvenimą. Dabartiniu metu atrodo, kad visas mūsų dėmesys yra skirtas tėvynainiams. Besižavėdami jais, neužmirškime ir savo bendrakeleivių, kurie su mumis per lagerius praėjo. Dabar, žinoma, jau jų vaikai ateina. Turime džiaugtis ir didžiuotis, kad čia gimusi jaunesnioji karta į vadovaujančias vietas ateina. „Dainavos" ansamblio stiprybė ir yra ta, kad turi jaunų pajėgų. Jau kuris laikas, kaip jam vadovauja jau čia gimęs Darius Polikaitis. Tai yra atžala nuostabios šeimos, kurios visi nariai tėvai ir vaikai (4) dalyvauja meninėje ir visuomeninėje veikloje.

Iš ansamblio eilių išaugo solistai Dana Stankaitytė, Margarita ir Vaclovas Momkai. Šiame koncerte su „Dainavos" ansambliu dalį programos atliks sol. Dana Stankaitytė. Ji savo, kaip solistės karjerą, pradėjo dar Hanau stovykloje. Ansambliui tuomet jau vadovavo muz. Stepas Sodeika, kuris tuojau pastebėjo jos talentą. Jeigu talentas nėra laiku pastebėtas, tai jis gali ir neišsivystyti. Mes jau žinome, kad iš Danos išaugo viena iš žymiausių išeivijos solisčių. Ir Chicagoje dar dalyvavo ansamblio eilėse. Susiorganizavus Chicagos Lietuvių operai, mes ją jau matome pirmosiose rolėse. Ji buvo kritikos gerai įvertinta ir visuomenės šiltai priimta. Dabartiniu metu „Dainavos" ansamblio valdybai vadovauja Danguolė Ilginytė. Ansamblio koncertas, kuriame, kaip jau minėta, dalį programos atliks sol. Dana Stankaitytė, rengiamas kovo 8 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centre. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir išeivijos renginiuose. Jeigu nenorime kultūrinėje dykumoje gyventi, tai reikia ir savas pajėgas palaikyti. Koncertą rengia Jaunimo centras.

J. Žygas

x **Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų valdyba** ir talkininkės, susirinkusios vasario 27 d. Seklyčioje, aptarė šių metų savo renginius. Artimiausi — supažindinimas su ses. Onos Mikailaitės redaguota knyga apie pal. Jurgio Matulaičio užrašus. Tai bus Jaunimo centro kavinėje kovo 27 d. Metinė vakarienė Jaunimo centro didžiojoje salėje kovo 29 d. Visi maloniai kviečiami šiuose renginiuose dalyvauti.

x **„Virgo" koncertas** paliko visiems malonų prisiminimą. Tai tikrai aukšto lygio meninis kolektyvas. Prie koncerto sėkmingumo daug prisidėjo tie, kurie priėmė ir viešnias globojo. Jaunimo centras globojusiems ir atsilankiusiems yra dėkingas.

x **Vydūno Jaunimo fondo 40 metų veiklos sukakties minėjimas** ruošiamas sekmadienį, kovo 29 d., Lietuvių Tautiniuose namuose. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Ypač laukiami visi buvę stipendininkai, fondo rėmėjai ir darbuotojai.

x **Maistas šv. Velykoms** pristatomas į namus **Lietuvoje. 55 SVARAI:** dešros, sūris, aliejus, kava, cukrus, vaisiai ir kt. — **$85. 22 SVARAI** vien tik mėsos gaminių — **$85;** 11 **SVARŲ** dešrų, 6 dėžutės amerikietiškos kavos — **$58.** Prie visų siuntinių galima pridėti aspirino ir vitaminų. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x **Linas Olšauskas,** Caldwell Banker Real Estate, 5840 W. 95 St., Oak Lawn, IL. Perku ir parduodu namus Chicagoje ir plačioje apylinkėje. **Tel. 708-424-4000.**

(sk)

x **TRANSPAK siunčia su NUOLAIDA** siuntinius į Lietuvą ir pristato į namus. Minimumas $20. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x **Chicagos miesto Mount Greenwood bibliotekoje,** 11011 S. Kedzie Ave., ketvirtadienį, kovo 5 d., 7 val. vak. rengiamas pianisto dr. Stogolen Hayserik pianino koncertas. Jis atliks Beethoveno, Chopino, Clop-pianino kūrinius ir kitus žymiuosius pianino veikalus. Kviečia visus atsilankyti koncerte ir maloniai praleisti laiką. Į koncertą įėjimas nemokamas.

x **Šv. Kryžiaus ligoninės prezidentė** ses. Teresa Mary Clarkson praneša, kad ji yra pakviesta ir apsiėmusi eiti Šv. Kryžiaus ligoninės fundacijos prezidentės pareigas. Tai nelengvas darbas, ypač dabar, bet ligoninės prezidentė tai apsiėmė.

x **Audronė Kairytė Varpiotienė,** 48 metų, nori susirašinėti su Amerikoje gyvenančiu lietuviu. Rašyti: **Telšiai, Masčio 10-53, Lithuania.**

(sk)

Jaunimo centro tarybos pirmininkas Vaclovas Momkus susirinkime daro pranešimą, P. Masilionienė sekretoriauja.

Nuotr. **J. Tamulaičio**

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS JAUNIMO CENTRE

Jau tradicija tapo, kad Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą Jaunimo centras mini tą pačią dieną, būtent vasario 16-tąją. Tačiau šįmet tai pasitaikė su pagrindiniu minėjimu, kuris vyko Marijos aukštesniojoje mokykloje. Tad minėjimas buvo atkeltas diena anksčiau. Reikėtų pastebėti, kad Jaunimo centro lankytojai į šį minėjimą yra jau įpratę, tad užpildė kavinę. Šis minėjimas neturi ryškesnio politinio atspalvio, bet norima tą vakarą praleisti savoje lietuviškoje aplinkoje. Minėjimą pradėjo Albina Ramanauskienė, Jaunimo centro renginių vadovė. Ji prisiminė, kad vaikystėje ši šventė jai reiškė spalvas ir vėliavas. Paskui ir vėl Vasario 16-tai atėjus, ji pasigedo vėliavų. Tad paklausė mamos, kodėl nebėra vėliavų. Motina atsakė: „vaikeli, dabar negalima apie tai nė kalbėti". Invokaciją sukalbėjo kun. J. Vaišnys, SJ.

Paskaitai buvo pakviestas ekonomistas J. Pabedinskas, kurio paskaitos tema buvo: „Valstybės nepriklausomybė ir piliečio laisvė". Savo išsamiai parengtoje paskaitoje, prelegentas peržvelgė mūsų kovos, dešimtmečiais trukusios eigą ir tuos įvykius, kurie privedė prie imperijos subyrėjimo. „Dešimtmečiais iki nuobodžio, bet su didžiu atkaklumu išeiviai neleido kitataučiams užmiršti, kad Lietuva buvo nepriklausoma ir kad ji turi teisę į savo tautos laisvą apsisprendimą. (...) Didvyriška ir masiška mūsų tautiečių neginkluota ginyba prieš grubius Kremliaus pučistų siųstus Omono dalinius ir tankus sausio 13 d. tapo kitoms sovietinėms respublikoms pavyzdžiu. Ir kada didieji pučistai mėgino perimti Kremlių, gimė Rusijos respublika tokiais pat metodais ir idėjomis, kokiomis pagrindinai vadovavosi lietuviai. Žlugo Sovietų imperija, ir mes dabar galime tik spėti, kiek ilgai dar būtų veikusi komunistų partijos kontrolė, kiek būtų trukę iki esminių pasikeitimų sovietinio žmogaus gyvenime. Didžiuokimės savo tautiečiais, kurie užsitarnavo pasaulio istorijoje neišdildomą didvyriams skirtą vietą kovoje prieš brutalią jėgą".

Po paskaitos buvo meninė dalis, kurią atliko poetė Julija Švabaitė-Gylienė. Jos tema buvo apie jos poezijos ir jos pačios sugrįžimą į Lietuvą. Pirmasis jos eilėraštis buvo „Ar tu atleidi?", tai jos kreipimasis į paliktą tėvą, kuris buvo Šilutės kalėjime. „Plaka ir plaka širdis iš Šilutės kalėjimo". Paskui ji vyko į vietoves, kurias jaunystėje žinojo, lankė pakelės kryžius ir partizanų kapus. Visi tie įspūdžiai tai buvo motyvai jos naujiems ir būsimiems eilėraščiams. Eilėraščiai buvo pritaikyti vakaro nuotaikai ir šiltai priimti. Taip pat malonu, kad mūsų nuoširdi poetė buvo šiltai priimta Lietuvoje. Poetė Judita Vaičiūnaitė savo recenzijoje apie rinktinę taip rašo; „Galima pasidžiaugti, kad į lietuvių literatūrą, užpildydama dar vieną baltą dėmę, grįžo harmoninga, dvasinga rašytoja, mylinti mus visus lyg vyresnioji sesuo. Sugrįžo, o iš tikrųjų juk niekados Lietuvos nebuvo palikusi".

Meninė dalis buvo užbaigta bendromis dainomis, kurias pravedė muz. Faustas Strolia. Buvo išdainuota visa dainų skrynelė; „Leiskit į tėvynę", „Norėčiau aš keliauti", „Tėviškėle, tėviškėle" ir dar daug kitų dainų. Pabaigus dainuoti, Salomėja Endrijonienė, Jaunimo centro valdybos pirmininkė, padėkojo programos atlikėjams, dalyviams ir pažymėjo, kad Irena Kriaučeliūnienė, buvusi valdybos pirm., daug prisidėjo prie šios tradicijos išpopuliarinimo ir palaikymo. Oficialioji dalis užbaigta Tautos himnu. Paskui buvo šeimyniškos vaišės ir pabendravimas.

J. Žygas

IŠ ARTI IR TOLI

ITALIJOJE

— **Kun. Donaldas Petraitis,** MIC, Marijonų vienuolijos vyriausias vadovas, per Vatikano radijo atlaikė lietuviškas šv. Mišias į Lietuvą, pamokslą pasakė prel. V. Mincevičius. Taip pat generalinis vyresnysis atidarė Marijonų vienuolijos namus Augsburge, Vokietijoje. Tam namui globėju paskyrė palaimintąjį Jurgį Matulaitį.

J. A. VALSTYBĖSE

— **Zita Petkienė,** „Tulpės" biuletenio redaktorė, „Lietučio" vadovė, buvo nominuota Washingtono valstijos gubernatoriaus etninio paveldėjimo pažymėjimui.

— **Irena Bertulytė-Bray,** buvusi ilgametė Seattle lietuvių pirmininkė, yra pakviesta į Visuomeninių reikalų tarybą, kuri yra prie LB krašto valdybos. Šios tarybos pirmininkas yra A. Gečys.

— **Neris Palūnienė** rengiasi atidaryti lietuviškų knygų, žodynų ir atviručių platinimo parduotuvę Seattle lietuvių kolonijoje, nes lietuviams tų reikmenų labai trūksta.

PLAUKSIME LAIVU SURINKTI „MERCY LIFT" LĖŠŲ

Tračiadienio vakare, vasario 19 d., „Mercy Lift" lėšų telkimo komitetas rinkosi Lietuvių centre aptarti šių metų didįjį lėšų telkimo pobūvį. Dalyvavo Birutė Augaitienė — pirm., Viligailė Lendraitienė, Irena Blinstrubienė, Marytė Nemickienė ir Indrė Tijūnėlienė. Tuoj bus siunčiami pakvietimai į lėšų telkimo vakarą, kuris vyks šeštadienį, gegužės 2 dieną. Buvo koordinuojami įvairūs sąrašai kuo daugiau žmonių pasiekti ir atkreipti dėmesį į šį Lietuvai kritiškai reikalingą lėšų telkimo renginį. Laukiami visi, ne tik tie, kurių pavardės randamos turimuose sąrašuose.

Planuojami pietūs gražiame Odyssey laive, plaukiant Michigan ežeru. Pirmame aukšte gros orkestras šokiams, o antrame skambins pianinu. Apranga vakarinė. Stalai bus 8 asmenims. Nuo mokesčių nurašoma bilieto kaina yra 125 dol. asmeniui. Užsakytas visas laivas, tad reikalingas minimumas yra 450 žmonių. Kaip visuomet, tą patį vakarą vyks ir daugiau renginių, tad kyla rūpestis sudaryti reikiamą žmonių skaičių. Savaime aišku, nesiribojama kviesti Chicagos ir apylinkių gyventojus, bet laukiame paramos svečių iš aplinkinių kolonijų, pvz. Beverly Shores, Detroito, Clevelando, Rockford, Kenoshos, Racine ir t.t. Atsiminkime, kad į tokį vakarą galime pasikviesti ir kitataučius. Taip pat tai būtų neeilinė ir prasminga dovana Motinos dienai, suteikiant mamytėms malonumą, tuo pačiu paremiant „Mercy Lift" labdaros veiklą — siųsti labai reikalingus medikamentus į Lietuvą. Dauguma „Mercy Lift" narių yra mūsų jauni profesionalai. Nenuvilkime jų ir paremkime juos, kai jie vykdo tai, ką tėvai jiems įdiegė — pareigos jausmą savo Tėvynei.

Indrė

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.